

Bitare: Bible for Matthew

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Efu yi eyarə yi Ansu wu ezo Yeso nwan wu Dauda nwan wu Ibrahim. ²Ibrahim anarə tətən wu Ishaku, Ishaku anarə Anarə tətən wu Yakubo anarə tətən wu Yauda, bokushi ba bondo ba mam. ³Yauda anarə tətən wu Perez ba Zerah bondo ba Abwano ba Tamar, Perez a tətən wuh Hezron, Hezron a tətən wuh Ram. ⁴Ram anarə tətən wu Amminadab, Amminadab atətən wu Nahshon, nahshon, ha a tətən wu Salmon. ⁵Salmon anarə tətən wu boaz wu ana bwanəba Rahab, Boaz ha a tətən wu Obed nwan wu ana bwanə ba Ruth. Obed tətən wu yessi. ⁶Yessi anarə tətən wu Daudu. ngum Daudu tətən wu Solomon wu ana bwane ba okasə wu Uriah⁷Solomon anarə tətən wu Rohaboam, Rohaboam ha a tətən wu Abijah, Abijah atEtan wu Asa. ⁸Asa anarə tətən wu Jehoshaphat, Jehoshaphat ha a tətən wu Joram. Joram a ezoyi Uziah⁹Uzziah ha anarə tətən wu Jotham, Jotham tətən wu Ahaz, Ahaz ha a tətən wu Hezekiah. ¹⁰Hezekiah anarə tətən wu Manasseh, manasseh ha a tətən wu Amon, Amon a tətən wu Josiah. ¹¹Josiahanarə ezoyi Jechoniah ba bondo ba mam mbwa wu bana kyasə ba nə berə wu babila¹²Kakata wu ba kyasə ba nə babila, Jechoniah anarə tətən wu Shealtiel, Shealtiel ha a ezoyi Zerubbabel, ¹³Zerubbabel anarə tətən wu Abiuda, Abiuda ha a tətən wu Eliakim, Eliakim ha a tətən wu Azor. ¹⁴Azor anarə tətən wu Zadok, Zadok ha a tətən wu Achim, Achim ha a tətən wu Aliud¹⁵Aliud anarə tətən wu Eleazar, Eleazar ha a tətən wu Mathan, Mathan ha a tətən Yakubo. ¹⁶Yakubo anarə tətən wu Jose onyu wu Maryamu wu ana bwanə Yeso wu banə tongun Christi. ¹⁷Ezoyi Ibahi tusafa Daudu ema tusaka oyuatə mbe enye, yarə tashi ba Daudu tusafa mbwe wu bana kyasəndənə berə wu Babila ema tusaka oyuatə mbe enye, yarə tashi bun mbwe wu bana kyasəbane berə wu Babila tusafa mbwe wu bana bwanə Yeso, ema tusaka oyuatə mbe enye¹⁸Ebwayi Yeso ena bura Bəsə miyin mbwe wu Yusufu aana binnə maryamu ha badə fwana letan su balezəkə ama ba effin yi otete wu sheu. ¹⁹Yusufu onyuna ntə wu Esəmayi cin adə kotu ndə a hawu kufkoru bonto kəmsu am nəmana ekatəloka shi wu shing miyin. ²⁰Arə enəmana yingya kunko, kese wu Esangə am bafa wu ezem kunko am juankan wu nde, "Yusufu nwan wu Daudu, kadə lobucatə eta okawa su ndə Efinyingya ha a bərə otətə wu sheu. ²¹Aka bwa nwan oka jua wu edəkə Yeso nki a wundu aka tamshinə bonto bana ehə yi ba kunko"²²Engya ha egwan nki efayi sheshi ejua yi kese wu Esangə ana juana katə nə nde ²³"Ezabutu yi okasə eka yirasə enbwa nwan baka tongun edəkə yi nayi Immanuel" Egagi erə ndə Esangə erə ba bəsə"²⁴Bəsə Yusufu a binkenə kuyoto kəm am batəsə kinwatə nki kese wungwa a juankan nə wu am tashi okana. ²⁵Adə letatan wu bəsə okasə su tusandə mbwe wu ana bwanə nwana. Anjua Edəkə yina Yeso

Chapter 2

¹Kakata wu bana bwanə Yeso betelami berə wu yauda, mbwe wu ngum Hiridu, bonto ba eleka bomombo bam cimbiya okotu wu berə wu kayana bam yiraba wurishelima, baka juanande. ²"Wu ba bwanə ngum wu berə wu bayauda ha arə omu aha?, kile ka ezutsu yi na okotu wu berə kayana ki banə nde ki nyade wu". ³Bəsə ngum Hiiridu angwanə miyin, am biasə essəma bang, a miyindu ba bonto ba wurishelima. ⁴Hiridu am tongu boku ba pasito ba ankaa ba bonto ba enyakə, am bihi biba bana. "A omuwu aha ba bua nə Almasihu ndu?" ⁵Bam makə wu, "A Betelami bərə wu Yauda, nki a miyindu ntə ndu eha ebuka a nyakə nə. ⁶Weh nwe, Betelami, bərə wu Yauda, ada weh ndu wu a tehecinə bonto ba banzə berə" wu Yauda kəm su, nki a kabə ntə wu aka tsanə engum aka cimiyanə, wu aka dumnə ntə wu aka lekocu nə bonto bam Israila," ⁷Hiridu am tongu boku bonto nba eleka abəbarə am bihi fumbusu bo mbwe ndu ezutsu ngi ena cimiya nə. ⁸Am etəmasə ngutu bo Betelami, yende, "Ndənə bi tsengə lenyansa banə meh nwan ndungwa. Adum nde bi fa kawu nya, tabanə meh ekum ngi, ndəke meh nwe nka ndə nyade ngwa wu". ⁹Kakata wu bangwa wura ka ejua yi ngum ndu, bam koshi ojoho wuba, bam le zəkə ha ezutsu yi bana lengecoku yi berə yi kayana ha erə ekundu yiba, em ba emtem tarə shi ejingi nwandun gwa anə. ¹⁰Bəsə ba lenə ezutsu yingya, bamna anworu bang. ¹¹Bam yirandə obam ndu kəm, bam le nwandu boku shi ba man wu ebwa Mariyamu bam gwa gumshi ekundu yi na bam na anworu bang. Bam mbaka nsənda wuba bam hawu ata wa nwen-nwen. ¹²Esangə emmuu bo atu ezem kəm nde bajata lekyasəndə bərə Hiridu, nki miyin bam kyasəndə berə wuba katsa ojoho omondu kəm. ¹³Kakatawu bama cunwa ka, kese wu eyuamshi omondu am ba fa Yusufu ezem kunko, nde, "cunwa, takoshi nwan wungwa ba man, loo su, ngutu ndə berə wu Masar, dum hanyo tusa mbwe wu n'naka makə nə wue, nki Hiridu enənganəm nde a wura nwandu". ¹⁴Bucu ndu Yusufu am cunwa am tako nwandu ba man bam ngutu berə wu Masar. ¹⁵Am dum bakə hanyo tusa mbwe wu ekii yi Hiridu. Engya ena gwa nki efayisheshi eya yi cubasə ana juana nə ba biba ba eha ebuka yinayi bana juanə nde, "Berə wu Masar kunko nyunə nwannom" ¹⁶Bəsə Hiridu a lenə ba eleka bangwa bama leja ka wu miyin ha, am biyasə esəma. Am təmasə bama wuramshi bondo ba binumbusu ba Betalami kafa cində, ehiyarə ashindo yerə-yerə bəsə ana ngwa nə ba bonto ba eleka bangwa" ¹⁷A mbwe wu ba fayisheshi nə ejua yi oba wu eha ebuka Irimiya. ¹⁸"Bam ngwa eya RAMA kunko, egya ba esəma yi erəkə, anarə RAHILA ana gyanə nki bondo bana, yekəsə shi zəkə wu am dasə shi enyangə nki bondo ba nada susu." ¹⁹Mbweh wu Hiridu ana kiinə, Ngwanə, kese wu eyuamshi am ba bərə Yusufu ezem kunko Masar am jua bu nde, ²⁰"Cunwa eteh otakotu nwandu ba man bi ngutu bərə wu Isrela, nki ba bana nənganwu ewura bama kiika," ²¹Yusufu am cunwa, am ta nwandu ba man, bam ngutu bərə wu Isrela. ²²Gwa bəsə ngwa nə nde Akilayus a tsanə engum Judiya kakata wu ekii yi tətan Hiridu, bucatə bum ko endə hanyondū. Kakata wu Essangə ena muunə wu otu ezem kunko, am ngutu yira bərə wu Galilee. ²³Am cunwa am ngutu edum berə wu banə banə Nazarati. Engya anki efayisheshi eya yi bakese ba eha ebuka bana jwana nə nde, ba naka tongu wu ntə wu Nazarati.

Chapter 3

¹Esə yingyawe kenko Yoana wu anə cimbinəm mongomo am eba eha enka yi Essangə ocha ba yauda kəm, Yende ²kyansən bana bəre essangə nki Engum yi essangə ema naka ashushua." ³Nki Ongwaha a Ntə ndu eha enka Ishaya ana jwananə ejwa yina yende, Eya emongi yi-e tongu chimbiyanem ocha kəm nanyansə ne ojoho wu To-o , yormsə nə eyuhu yina,"⁴Yoana ana sorunəm Ebarə yi kigu ki Enyam yi akun aba mbwayi wu kigu kigu kibun kəm. bi-eya bina aba Nbwa aba eyoku yi ocha kəm. Bonto ba wurushelima aba bayaude aba ⁵Bonto ba ba tsanə ebam yi gam wu urudun katsa bam chində ende kanako, ⁶Ban yirashi epu ebə yiba aka cimbinbo mongomo mu sheu gam wu Uruduun kunko.⁷Abəsə alenə ba farisa amutu aba ba Saduki ba banəm nki aka cimbin bo mongomo mu sheu am jwa bobo nde bən bondo ba eyo a anu a mu nə Bən ɔtu nde bi lo chimbiya Esəma yi enə ba nəm kənko? ⁸Bua nə bondo ba baka makəkyə nə Ekyasən yiban ⁹Enəmana gwanə nde bi jwande Ibrahim a chubansu. Nki njwankan bən nde essangə eka ha tami Ibrahim Bondo azəkə atta wangwa kəm.¹⁰Mpungwaha zəkə ha Efukangi bama katə ka yi ba Nkin ba bitə Katsa nki minyin ha kiti ki pra nə emu Esangə yi chuang nya baka gwatə loka ki ba faki ogochu nko. ¹¹Meh Nchimbin Bən mogomo Nki Ekyasən chimbya yi Ebə kəm wu anə banə kakatawum ha, a kyachi meh gbang zəkə ki abakəm kina nkazə dukukə tami ki su wu aka cimbin bən mogomo mu ɔtəɔ wu sheu ba oguchu. ¹²Ntuka wuna wu ekukyu Arə obo wuna kunko kem aka kunka tamshi nwa mogomo muna an katə biyan bina ntara wunawu nko nbibi bə ha aka kaha bi ba oguchhu bakəzə nyimesə tami nya su. ¹³Yeso ameh cimbiya Galili Eba gam wu Urudun nde Yuana aka cibi wu mongomo mu sheu. ¹⁴Yuana a na lezəkə nki etemsəwu, am jwa bu de "Aweh oka cimbi nə meh Mongomoha om ba pen ba kam?. ¹⁵Yeso Am ekotu ha wu an juanka wu nde ha meh efyarə ngi, enyanzen Nde ki fayiyesheshi Echingə yisəsə" gonkugwa Yuana an ha wu efiarə ngi. ¹⁶Kakata wu ba cimbi nə wu mongomo mu ha Yeso am chunwaba mongomo mundu kəm abando katsa abətə am abaka hashiwu am leh ɔtəɔ wu essangə on shuwa nəm bəsə Ebumbu om shhuwa ofu wunawu katsa. ¹⁷Eya am shuwa abətə ongwaha a nwan wum wu endo meh nanəm esema-ewuratə bu gbang.

Chapter 4

¹Gwa'a otətə omcicita Yeso ochakəm nki ntə wu ba ocha wungwa aka makəle wu. ²Ana jiozoku esə okuməntə kiharə buchu ba esankasa ezo ennawu. ³Ntəndue emakəle amba am jwanka wu nde, "adumnde a weh nwan wu Essangənya, haa eya yi anka ba ata wangwa ama dum bunambu bu detən". ⁴Yeso am kotu hawu nde, "erə enyakə kunko ndə, 'ntə, adenyangə nəm ba bunambu bu detən kəkanasu, a ba ejwa yi echimiyanə ozoku wu Essangəkəm". ⁵Miyindu shetan am tandəwu ngunyu wu kuta wu sheu am temsə shi wu abətə eja yi etərasəcinə otuta wu Es'sangə katsa. ⁶Am juankam wu nde, "adunde a weh nwan wu Es'sangə nya, lokasha Egungyu yi be ashindo, nki erə Enyakəhənko nde, "akaha ba kesebana Eyayi anka nde bama lechuweh" baka ta weh abowaba-kunko nki ojata a dukunta ba eta. ⁷Yeso am jwanka wu erə enyakə kunko bun, ojata emakəle To'o Essangə yi beh. ⁸Ntə wu asungu wungwa am takota bun wu bam nwa ndutu katsa abətə ankyawu angum wa berə wungwa bokushiba Engi'im yiba. ⁹Am jwankam wu, "Bin-gyabisəsə nkahaweh, adum nde ogwagun onyademənya. ¹⁰Yeso am ejwankam wu nde, chun wa hanyin, ntə wu asungu, nki erə enyakəkəm nde, "oka nyade To'o Es'sangə yibeh yi a yi kəkana oka fen hanə. ¹¹Miyindu ha ntə wu asungu amhalokashi wu, ba kəsə bana bamba efenha wu. ¹²Abəsə Yeso ana ngwanə nde bama koka Yoana ha, am chungwa endə berə wu Galilin. ¹³Am kazəka Nazarati, am kyasəndə Kafarnahum bam dum, hanyo, eham yi ezoru yi kuta yi ekafan'nə Galili, otuna wu berə wu zebulun ba Naftali. ¹⁴Yingyaha egwa nki efayisheshi ejua yi ntə wu eha ebuka yi Es'sangə, Eshaya nde. ¹⁵Berə wu Zebullum bokushi ba Naftali, yi eham yi ezoru yi kuta, ba konko wu urdun, Galili wu bonto ba epərasə ekota etarə yi Es'sanə. ¹⁶Bonto ba banə dumnə efukunko bama leka kifanzə kikuta, bokushi ba banə dumnə efyarə yi kidetən ki ekii kunko, kifanzə kya chungwa kabo. ¹⁷Mbue wungwa katsa, Yeso am yarə eha etarə yi Es'sangə nde, "kyansənbanə bərə Es'sangə nki engum yi abətə ema anshushwa. ¹⁸Bəsə anə jicinəm eham yi ezoru yi Galili katsa am le bondo ba man baharə, siman wu banə tongun Bituru ha, ba Anduros nwanəmam, ban l'lofanəm ba wata ezoru yi kuta kunko nki abo bonto ba eko eshu. ¹⁹Yeso am ejwankabo nde, "ba, batəsə banəme, nka kyansənben bonto ba ekotaba bonto. ²⁰A bando katsa ban hazəka ba watababa ban batəsə wu. ²¹Yeso am ya eja ba ejici am le, bonto baharə bondo ba ntə fumo, Yakubo nwan wu Zebedi ba nwan wu man Yoana, Bana nanyansənəm bondo baman baharə, Yakubo nwanuwu Zebedi, bokuba wata ba cuba Zebedi kururukəm, Am tongu nde, bama ba, shi ba Yoana nwanəman. ²²Banarə kurunko ba cuba bam katə lokashi kabakuru ndu, ba watanbo ba cuba, Zebedi ba nanayansənəm ba wata baba, am tongu bam batəsə shi wu, bo, abando katsa bam hazəka kurundu, ba chubandu. ²³Yeso am cikəna kafa wura Galili, am shangkyan bo atuta wa ba wa Enyade Esangə kən, ehanə ekum yi fa, cin yi Engum yi abətə ba Ekwarən bi ban bi ahamam bambingi ba bonto kəm. ²⁴Ekumyina emjici kafa berə wu siriya, bonto bo bam ta haba wu bonto ba biban ba elulan efəkə-efəkəm, ba atətə wa bəə, ba kiban ki egwa, ba bonto ba ekusa binerə, Yeso a kwarə takandəsə bo. ²⁵Kikun ki bonto kimbatəsə wu cimiya Galili, dekapoli, wurishelima, ba Urudum bam batəsə wu.

Chapter 5

¹Yeso am le ebokuna yi bonto, am nwa etakatsa. Bəsə a dumnə, bakese banna bam ba kanako. ²Am mbaka ozoku wuna am shankya bo, yende ³Ecin erə ba bonto ba banə ba eshi otətə kəm, nki abətə a wuha. ⁴Ecin erə ba banə gyanəm ekii, nki baka yekəsə bo. ⁵Ecin erə ba banə ba bucin, nki baka tsa berə. ⁶Ecin erə ba banə ba ezo ba onta wu ena yerə-yerə, nki baka kikesə bo. ⁷Ecin erə ba banə ba emotsu, nki bakale emotsu yiba. ⁸Ecin erə ba banə ba esəma yi sheu, nki baka le Esangə. ⁹Ecin erə ba banə taba nəm esəma yi sang, nki baka tongu bo bondo ba Esangə. ¹⁰Ecin erə ba banə tonsun bo nki ecin yiba, nki engum yi abətə a yina. ¹¹Bonto ba ecin a bən ba banə lekəkən bən, ba nə han bən eyakə, baka juana bən bən ba ejua efəkəm efəkəm bi awura-ofu wum katsa. ¹²Nanə anworu ba esəma ewuratə, nki ehaya yiban erə amutu abətə. a miyindu bonto bana han nə ebuka amutu ba foru bana dum sa nə nki bən. ¹³Abən makama mu berə, makama mu tsanə nya muna muka nyinki kyasənə? Mu kə nyinki bun kinwatə kimo kəm su, mu ka dum ma kinwatə ki eloka, ba ka dantəkə cində katsa nya. ¹⁴Abən kifanzə ki Berə, ngungyu wu anə ndutu katsa adə funbunya su. ¹⁵Bonto bakə munza kiburu ki eleka bam tacu ki ba ejwasu, baka katə ki eja yina yi edum, ndəkə kifanzə kina kika tusafa ntə wu aha mam obantətən ko. ¹⁶Kifanzə kiban kima kya berə bonto ndəke bakale bing biban bi cin baka deh cuban wu anə abətə. ¹⁷Kadə le nə nde mba eserəsə okingə mam bonto ba banə, ban ba ebuka su. Ndə ba nde nserəsə bo su, mbapen nde nyisheshi bo nya. Nki bucin nən makən bən, abətə ba ashindo bika man cimi, okingə oke manle su, binwatə bingya bika yishe wura sheu. ¹⁹Nki miyin wu a burasənə hi ebə hi hitehe cinə ejua yi anka yingya kəm mam ashankya bonto bomobo nde bama na miyin, ba naka tongu wu ntə wu a tehecinə abətə. wu a batəsə nə bi mam, amshangkya bi ba bomobo, banaka tongu wu ntə wu a kyaci nə engumyi abətəkəm. ²⁰Nki meh makə jenba bən nde adum nde ecin yiban eda kyakəsə yi bonto ba enyakə ba Bafarisa su nya, bəsə bika yiranə engum yi kubətə su su. ²¹Bi ngwa bəsə bama juana ba bonto ba foru, kadə wuranə bonto su, 'wu a wuranv ntə arə egyushu yi okingə kunko'. ²²Meh makən bən wu a nanə esəma ba nwan wu man, arə egyushu yi okingə kunko. Wu a juanə ba nwan wu man, 'a weh ntə wu ashaa!' arə ba egyushu yi etem ekondu yi ba okingə, ntə wu a juanə ba nwan wu man 'A weh ntə wu ebin!' arə ba egyushu yi eyira ogucu wu eyakə kəm. ²³Nki miyin adum nde oke ba bilenge nki eja yi ejua yi esangə nya eji banə hanəm etarə yi esangə ha nəmana nde nwanwu maa arə ba egyushu ba weh. ²⁴Katə shi bilengənbi ekondu ngi eja yi banə hanbi ha omgutū cində. eyarəsə katsa, ngwana sa ba nwan wu maa oka ba ha hiyerə bilengən bi. ²⁵Ngwana nyansə ba ntə wu beh wu ejua yi okingə miyin bidə tusa tan ejingi okingə su, nki ntə wu be wu ejua aba handə shi weh ba ntə wu okingə, ntə wu okingə ha am handə shi weh ba bonto ba ekangərə, bo bam finkyə cində weh. ²⁶Bucicin meh makən weh, okə cimiyale hanyo su oka gom wura tan bilengə bi anəv bin weh ha. ²⁷Bingwa ba jua nde, 'kadə nanə shomsu'. ²⁸Meh nmakən bən nde, wu a nwankə nə okasə, ba endo yi bəə, a numbu pen ka bu esəma yibe kəm. ²⁹Adum nde eshi yibe yi kayana eka fa weh endukun, kukoru cimiyi olozəka ndə yi. nkoi emanyanzə cika fumo binerə bibe kunko kima səndan ba yi egungyu yi be yi səsə eka yiranə ogucu wu eyakə kəm. ³⁰Gokumo obo wube oka fa weh endukun, mbəkashi wu olkazəka wu. Nki emanyanzə cika fumo binerə bibe kunko kima səndan, ba yi egungyu yi be yi səsə eka yiranə ogucu wu eyakə kəm, ³¹Bama jua bunka, 'Wu a kungwa nə okana, a ka hawu efuu yi eshe'. ³²Meh makən bən wu a kungwanə okana, adum nde nki ebəə yi juju su, a katə kawu okasə wu juju. Wu a fatanə wu kakatandu ekungwa yingyaha a naka juju. ³³Bingwa kyasə ba bananə foru nde, 'Kadə butsa nə awura katsa su, butsa shinə ba wu Eyuamshi'. ³⁴Meh makən pen bən, kadə butsanə su, azəkə ba abətə nki a bərə Esangə; ³⁵a zəkə ba berə, nki a eja yi edum yi aguru wana, azəkə Wurishelima, nki a ngungyu wu kuta wu Ngum wu kuta. ³⁶Juazəkə nde bi butsa ba afu waban, nki bikə kyansən tami kifu kiban tununu mam huwang su. ³⁷Ejua yiban ema dumshi 'Ee' 'Heka' mam. Yi ecinə yingya ha, a bərə ntə wu bing bi bəə wungwa'. ³⁸Bingwa ka ba jua nde, 'Eshi nki eshi, engi nki engi'. ³⁹Meh makən bən, kadə muunanə ba wu anə ntə wu bəə su, nki miyin pen, wu a mambu nə bən kizəkə ki kayana, kyansən hashi nə wu ki fumo ha. ⁴⁰Adum nde arə ba enəmana yi eta bən okingə nki nde a kotuta ebarə yi be esoru, hanə ntə wu ngwa ha ebarə yibe yi elocu nwe. ⁴¹Wu a fanə nde bi jici ongwe ecingə fumo, ndənə bu angwe ecingə ehayarə. ⁴²Hanə ntə wu a bihinə bən, dasə nə eha ntə wu anə nənganəm okoho kaban su. ⁴³Bi ngwa kinwatə ki ba juananə, 'Oka fyanako ntə wubə wu edum boku omdasəkashi ntə wubə wu ekondu'. ⁴⁴Meh makən bən, fyanako ntə wubə wu ekondu, bika nondu Esangə nki ba banə han bən eyakə, ba banə fahan bo alam wu cin, nahanə ba banə shin bən ecin. ⁴⁵Ndəke bika dum bondo ba cuban wu anə abətə ha, Nki ye fanəm kigutsa kim nam hanəm ntə wu bin bi bəə ba ntə wu bing bi cing em yeh ba ogwa bərə nti wu bing bi sheu ba ntə wu bing bi efungu. ⁴⁶Nki adum nde bi ndo tashi ba banə ndon bən nya, a eha yi aha binə fwaya tanəm? Ada miyindu ba ekota ofen ha banə nan su? ⁴⁷Ben nwe adum nde bi tongu bihi jeshi bondo ba bamaban, a enyi yi bi naka cinə bangwaha? Ada miyindu ba ba pərasənə eleta Esangə bana nan su? ⁴⁸Nki miyin, emadumka bi dum yerə-yerə, bəsə cuban wu anə yerə-yerə.

Chapter 6

¹Tanə əshi kadə ekyanə ecin yiban bonto ba ma le nde bama dee bən su, miyinsusu bikə efwaya eha yi cuubasə wu a nə abətə su. ²Nki miyin, mbwe wu o kənə eha binwatə bi asha ha, kadə musa elengəre bəsə bonto ba epya awura (ba egekə affu) banə enanəm a tuta wa ede Esangə kunko ba ojoho wu kuta ndəke bonto baka dee bo su. Bucicin mmakən bən, bama fayaka yi ba. ³Bika na ehayi asha yingya ha nya kambese akadə leta kinwatə ki kayana anə enansu. ⁴Ndəkə ehayiban eka dum so' shinya. Cuban wu anə lenəm yi banə nanəm efumbu kunnko, a ka faha bən. ⁵"Mbwe bika nondu nə Esangə, kadə dumnə bəsə bonto ba enashasu, nki bando cika etem etee atuta wa Esangə kunko ba ojoho wu kuta katsa, bondto baka leya bo, Bucicin meh makən bən ba ma faya ka yi ba. ⁶Bən ha, adum nde bikə enondu Esangə nya, yira ndə nə cuban wu anə efumbu kunko, cuban wu anə leban bən efumbu kunko aka faha ba bən. ⁷Bikə enondunya, kadə juana kyansən nəm ejua oguru amutu wende aka nanəm bonto ba bapərasə nə eleta Esangə su, nki elelyibanya baka ngwa bo nki emu ejua yi ba. ⁸Nki miyin, Kadə dum bəsə bo su, nki bi nondu zəkən cuban ha a leta wura ka egishu yi ban. ⁹Nki miyin nondu shinə bəsə miyin: cubasə wu anə abətə, edəkə yibe ema dum sheu, ¹⁰Ekyā yibe ema shuwa. Kinwatə ki one kotudnəm bama naki ashindo bəsə banə nanki abətə. ¹¹Habəsə bi eya bi eshishi. ¹²səzəka bəsə ebəy yibasə bəsə kinə səzəkanəm ba banə enafan bəsə ebəy. ¹³Kadə tandə bəsə eji emakəlesu, tamshi bəsə ebəy kunko, nki engum, anka ba ekya a bibe bakə bakə, ema dum miyindu. ¹⁴Nki bi sə loka ba banafa nə benya, cuban wu anə abətə aka sə loka ngwa bən. ¹⁵Bidə səloka bonto ba bing biba bi bəy sunya, cuban nwe a kə katə loka bən bibansu" ¹⁶A miyindu bikə ji ozokunya, kadə dum nə bəsə bonto ba banə ekii kunko bəsə bonto ba afunda banə nanəmha, nki ba kandə katə bushi buba ndəke baka leba nde ba ejinəm ozoku. Bucicin, nnə makən bən bama fwayaka yiba. ¹⁷Biye jinəm ozokunya, səshi nə nkakə elakatsa, bən ywakashi bushi buban, ¹⁸nde bakadə letandə bi eji nəm ozokusu, ajeba cuban wu anə efumbu kəm. cuban wu anə leban bən efumbu kunko, aka fahasha bən. ¹⁹"Kadə katənə binwatə berə kunkosu, eji osumbu ba ekya egungyu bika biasə loka nə bi su. ²⁰Katə boku nə pen nfaa wuban abətə, eji asumbu ba ekya - egungyu bikadə ebyasə bi su ba bonto ba buhi baka bamte nəy baka hi buhi su. ²¹Nki eji nfaa wube anə a hanyondu esəma yibe enə. ²²Eshi a omunzu ndu wu egungyu. Nki miyin, eshi yibe erə yi cin ya, egungyu yi səsə erə ba kifanzə. ²³Eshi yibe edum ba efufotunya, egungyu erə ba efu. Nki miyin, adum nde kifanzə ki kinə mbingi wube kəm ha kirə ba Efu nya, efungi eka kyaci. ²⁴Ntə wu aka fen hanə bonto baharə su, a kotu fana ba fumo am katə lokashi omondu. Bakə efen ha tami berə mbwe fumo ba Esangə su su. ²⁵Nki miyin ha mmakən bən, kadə nəmananə nki edum yi ban su, nki kinwatə ki bi ka yanə ba enwa ba esorusu egungyu yiban su. Enyangə edə cika bən eyasu e?, egungyu ha edə cika ebarə su é?. ²⁶Nwankə nə binyun bi abətə. Bidə doo cerən su, mbama ezənza, bida ba mbondu su, zəkə miyin cuban wu anə abətə eyasən bi epende bide cika bi ba engimsue? ²⁷Anu wu ban kunko, nki efufotu yina aka na cerə efatarə hi mbwe edum yina kunko? ²⁸Gwa bi wuranma affu waban nki bigo bi ezoru ocha kunko bəsə binə kya nəm? Bidə nanəm cwe su, ndəke bidə fanə ebarə su. ²⁹Zakə miyin ha mmakən bən, Solomon zəkə, ekiya yinayi kunko adə soru tusa eharə bəsə ommo wuba kunko ha su. ³⁰Esangə esorusu bigo bi oca kunko nya, yi enə gwanəm mpunungwa ha baka taba bigun bi bame efaa bi ogucu kunko ba muna aka pərasə nə esorusu weh wu bucicin bu nkyanam? ³¹Nki miyin kadə fufotunə su, bika juananəm nde, 'Kika sorubi a ha? ³²Bonto ba ba pərasə nə ekotuta ejuayi Esangə nwe be nənga ngwanəm binwatə mbi efə yingyaha nwe, cuban wu abətə a leta ka nde bienəngan bi. ³³Nənga sanə obantəte wu nawu ba ecin yinayi, nki binwatə bingya ha ba ka babən bi. ³⁴Nki miyin kadə nəmananə nki enyansu, enyan a ka na nki offuwuna. kigutsa ki a hamam ki rə ba egishu yi nayi"

Chapter 7

¹Kad9 nan9 oking9su, nd9ke bakad9 nafa b9n oking9 su. Nki b9s9 binan9 oking9 wu bomobo a b9s9 baka nan9 wuba. ²Ki emak9 ki bi mak9 n9, a kinki ba ka mak9 han9 b9n. ³A nki enyi on9 nwank9 n9m hi obwes9re hi eshi yi nwan wu ma od9 ngako pen ba ngumunu wu an9 eshi yibe k9m su. ⁴Bere oka mak9 tami nwan wu ma: 'Ntamshi tan weh hi obwes9re hi eshi yibe k9m; asonde ngumunu ar9 eshiyibe k9m.? ⁵Weh nt9 wu bing bi b99! ta cimiya ngumuwu an9 eshiyibe k9m nd9ke okaleka nyans9 b9s9 oka tacimin9 ki eshiyi nwan wu ma: k9m. ⁶Kad9 han9 ebwa kinwat9ki kin9 sheu su. Bi jata eloha ba waniko, binwat9 bi nwen-nwen biban. Adum nde ada miyinsu baka dant9k9 tar9 katsa, kyas9 waha bin tokuku b9n. ⁷Nondu, baka hab9n. N9nga, bika fwaya. kotu eben baka mbaka hab9n. ⁸9r9 ha wu a nondun9, aka kota, nd9ke wu a n9ngan9, aka fwaya, nd9ke wu a kotun9 eben baka mbaka hawu. ⁹Bere, ant9 wu aha b9n k9m, nwana aka nondu n9 wu bunambu bu det9n aka han9 wu eta? ¹⁰Bere, a nondu wu eshu, aka han9 wu eyo? ¹¹Nki miyin, adum nde b9n ba b9n ba jojo wu b99, bi letaka b9s9 eha bondo binwat9 bi cin nya, mbama b9s9 cuban wu an9 ab9t9 wu aka han9 binwat9 bi cin ba wu aha mam wu a nondu n9 wu binwat9 bi cin ba bonto ba' ba nondu nuwu? ¹²Nki miyin, kinwat9 ki on9 kotun nde bonto bama naha weh, weh zek9 naha bo miyindu, nki a oking9n ndu ba eshang yi bonto ba ecik9na ba ekum yi na. ¹³'Yiran9 hi-eben hi' nkyanam kunko nki eben yi kuta eka tand9 bonto eji-ekiiyi bak9-bak9, nki amutu wu bonto bama yirand9 ka eben yi kuta kunko. ¹⁴Ebengi ema tehe ka apen ojoho ndu endi eni enyang9 yi bak9-bak9 ar9 ba eyak9, ¹⁵Tan9 eshi ba bonto ba ejici ba ekum yi awura, ba ban9 ban b9n ba bigu bi bicukutu, asonde a enyam yi angi yi esat9k9s9. ¹⁶Bika leta yi ba bondo baba. A bonto ba tacun waban bi' fiong binwat9 bi ecind9k9 kunko, bere ogyokyu bi sheu k9m?. ¹⁷Ab9s9 en9, kit9 ki aha mam ki cin kita cimiya essang9 yi cin, kit9 ki b99 ha ki tacimimyan essang9 yi b99. ¹⁸Kit9 ki cin kik9 tacimiya essang9 yi b99 su, mbama kit9 ki b99 eta cimiya essang9 yi cin. ¹⁹Kit9 ki kid9n9 tacimiya essang9 yi cin sun nya, baka ner9 loka ki, bam faki ogucu k9m. ²⁰Nki miyin, bika leta bi ba' ef99 yi ba ²¹Ada nt9 wu aha mam an9 tongun meh Too, Too, aka yiran9 obam wu engum wu ab9t9 su, ajeba wu an9 nan kinwat9 ki Tem wu an9 ab9t9 an9 kotu n9m. ²²Bonto amutu ba naka jua ba meh kigutsan ki nde, "Too, Too, kina d9 na bing bi eka - eke ba ed9k9 yib9 su?, kin9 kungwa cimi at9t9 wa b99 ba ed9k9 yibe su, kid9 na bing bi kuta amutu ba ed9k9 yibe su? ²³Nnaka mak9 bo nde, 'Meh nd9 letale b9n su! gan9 ba meh b9n bonto ba bing bi b99 ²⁴Nki miyin, wu an9 ngwan ejua yim, an9 bat9s9n yi, baka mak9 boku wu ba wu enoru, wu alon9 otuta wuna eta katsa. ²⁵Ogwa am shuwa, ezoru em mishuw, efifi em dunde ba otutandu, wu d9 gwa su, nki ba lotar9 wu eta katsa. ²⁶Wu angwa pen9 ejua yim yingya ha ad9 jici katsa su, baka mak9 boku wu ba nt9 wu ebin wu a lon9 otuta wuna asaha katsa. ²⁷Ogwa am shuwa, ezoru em mishuwa, efifi em dunde ba otutandu, om ser9 wura shi wu s9s9 ²⁸Edum mbwe wu Yeso amans9 n9 ejua yingya yis9s9, egishu emna amutu wu bonto ba eshangkya yina. ²⁹Nki ana shangkyan bo ba anak, anada b9s9 bonto ba enyak9 ha su

Chapter 8

¹Bəsə Yeso achisha nə eta katsa, ebokuna yi amutu em batəsə wu. ²Ntə omondu wu eban yi huang am ba fa wu am gun ha wu, yende "'To'o, adum nde okotu nya oka shua nyansə me." ³Yeso am handə, obo wum, am dukuko shi wu am juande, "Nkotu ka, dum ma sheu," abandokatsa bam shua zəka shi wu ba eban ngi huang. ⁴Yeso am juankam wu nde, "leta shi nde odə makə ntə mo kinwatə su, pen ha, ndə, nde oka makə kya ofu wu be bərə pato, oka ha bilengə (beko) bi musa ana juana nə nki etarə abo afu waban katsa" ⁵Bəsə Yeso a tusa ndə nə kafanahum ntə wu ekangərə omondu am ba kanako, am nondu wu. ⁶Am jua bu nde, "To'o, oba wum enumbu nəm ba obo wuna wu okusa nə nya obantətə, engwa kya kya bang." ⁷Yeso am jua bu nde, "Nka ba nka kwarə takandəsə wu." ⁸Ntə wu ekangərə ongwa, yende, "To'o, ndə Yesa wu oka ba nə obantətə wum kunko su, pen ha, juanashi ejua, oba wum aka takandə. ⁹Nki me zəkə nrə kizenzə ki anka wu nte mondu, nrə ba bi ekangərə kizenzə kim kunko, nka jua bu ba, am ba, njuankam oba wum, 'na kinwatə kingya minyi', am na jeba". ¹⁰Bəsə Yeso a ngwa nə minyi, emdum bing bi eka-eke bang, am juankam bo ba ne bam batəsən wu, "Buchichin me makən bən, zəkə kraila kunko ndə fwaya ta le buchichin bu anka efə yi bu ngwa ha su." ¹¹Me mekən ben, amutu baka ba echoku yi kayana ba yi kambəsə, nki edum yi eya bi eya boku ba Ibrahi ba Ishaku, ba Yakubo engum yi abətə kunko. ¹²Bondo mba ngum ha pen baka jikerə fa bo eyakə yi efu yi batə-batə kunko, hanyodu baka gya nə magyamo ba enəmafa angi." ¹³Yeso am jua ba ntə ndu ekangərə ongwa, "Ndəma! ema bura jeba bəsə oha nə buchichin bube" yərə-yərə mbwe ndu kasa, oba nduna am takandə shi. ¹⁴Bərə Yeso ayirandə nə obam wu Bituru kunko, am le ozem wuna anumbu kanya ba ofifi. ¹⁵Yeso am dukukoshi obowuna, ofifi ndu om loka shi wu, am chumwa am fen ha wu. ¹⁶Bəsə mereme ana nə, bonto bam tahaba Yeso mba ba nə ba ofifi amutu, ba Esangə yi ejua kəkana am tachimi ofifi, am kwarə takandəsə mba banə ba biban ha. ¹⁷A miyindu etarə yi ntə wu ebuka Ishaya efa yisheshi nə nde, "wu ba ofu wuna atamshi nə biban bibasə, am tamshi ebankə yi basə." ¹⁸Bəsə Yeso a lenə ebokuna yi amutu okafa nə wu, am ha eya nde ba gakəndə konko wu Galili. ¹⁹Ntə omondu wu enyakə am ba am jua bu, "ntə wu eshankya, aka batəsə we eji oka ndəzəkənə." ²⁰Yeso am jua bu nde, "ba nartang barə ba afushu waba, binyin bi abətə birə ba adəka waba, nwan wu ntə ada ba eji aka katə nə ofu wuna su." ²¹Omondu ba kese bana kunko am jua bu nde, "To'o katəloka me nde nyii tem." ²²Yeso am makə wu nde, "haloka akum ama yii akum waba." ²³Bəsə Yeso ayira nə kuru kunko, ba kese bana bam batəsə wu. ²⁴Efifi yi anka em shu chunwa ezoru ngi, efushuku ngi ezoru em nənga etachu kurundu, Yeso enumbun kuyoto. ²⁵Ba kese bana bam ndə bam kungyu wu, bam juandə "To'o tamshi bəsə, ki kəm kii!" ²⁶Yeso am jua bobo nde, "Nki enyi binə lon buchatə? bən ba buchichin bu nkyanam? "am chunwa, am kerə mpərə ongwa ba ezoru ngi ejangi emdumshi shiing. ²⁷Bonto bam dum ba ekeke, ba juande, "a efə yi ntə wu ega yi enyi, wu efifi ba ezoru binə engwa han wu?" ²⁸Bəsə Yeso a ba nə konko berə wu Garisina kunko, bonto bahare ba banə ba eban yi efifi bam chiniya fa wu, ba chimiyənəm eji banə yin akum barə ba esəma bang, bəsə ntəmo aka jichi tami nə ojohondu kunko su. ²⁹Bam yubiyukuna bam juade, "enyi ekatə fana nə we ba bəsə, we nwan wu Esangə? oba hanyi ndəke oka ha bəsə eyakə zəkə mbwendu adə natan su." ³⁰Kikun ki ba wanuko amutu ba ejachikənanəm anshushua bobo. ³¹Atətə wa efifi wangwa am nondu Yeso nde, "a dumde otamshi bəsə nya yefandə bəsə kikun ki ba wanuko bangwa kunko. ³²Yeso am juankambo nde, "ndə nəma" basuso bam tuwarəshində ejau, bam gwayirashi ezorungi kunko, bam kii shi ezoro ngi kunko" ³³Bonto mba banə lechun wanuko mbo bam longutu, bam yira ngungyu kunko, bam ha ekum yi binwatə bi gwanə ba bonto ba eban yi efifi bangwa. ³⁴Bonto mba ngungyu wungwa basəsə bam cimiya nde bama fana ba Yeso bo ba le nə wu, bam nondu nde akatəloka berə wu ba.

Chapter 9

¹Yeso am gakendə berə wuna kuru kunko, ²hanyo bam tahabawu ntəmondu wu enwakusasə, kibarə katsa. Bəsə Yeso a leh nə eha buchichin yiba am jua ba nte ndu enwa kusasə, nwan se kusetsə bama sɛzəkə we ebə yibe.³Hanyo bonto bomobo ba enyakə, bam jua ba egungyu yiba ntə ogwa ananəm ebə. ⁴Yeso ha a rə ba eleta enəmana yibaha am jua bobo nde nki enyi binə nanəm enəmana yi bə esəma yiban kunko?. ⁵A yaha enə ba ehese ejua nde ba sɛzəkə ka we ebə yibe ba ejua nde chunwa nde ejici?. ⁶Minyin ha nki bi leta nde nwan wu nte arə ba anka wu esɛzəkə ebə berə kunko, "am jua netə wu enwkusasə ta kibarə kibe nde eguntu."⁷Nte ndugwa am gutu shi obante. ⁸Bəsə ebokuna ngi eleh minyin ekake em ko bo ba, bam nyadə Essangə yi hanə bonto efi anka wugwaha. ⁹Bəsə Yeso nde nə ekondu am leh ntemondu wu banə yunwu Matiyu a dumka enanəm cwe eji ekota ofen am jua bu nde batəsə ba me am chunwa am batəsə shi wu.¹⁰Mbwe wu ana dum nə eya byeya obante bonto ba ekota ofen ba bonto ba ena ebə bam ba kanako bam dum boku shi bu baba Kese bana bo. ¹¹Bəsə Bafarisa ba leh nə minyin ha bam jua baba kese bana nki enyi nte wuban wu eshankya anə yanəm ba bonto ba ekota ofen, bokushi ba bonto ba ena ebə?¹²Yeso a gwa minyin ha ma jua nde bonto ba ankaka kinwatə ki ki katə boku nə bo ba ntə wu ekwarə su. ¹³Leta tan nə ma ega yi egyaha, me ha endonəm, erimshi, ada eha yi engnangə zəkə ebə su, Nde ba eyu bonto ba ena echin nde ba nenga esɛzəkə su, ajeba bonto ba ena ebə. ¹⁴Ba kese ba Yoana bam ba kanako bam biyingwa wu nde "aka na enyi bəsə baba Farisa kinə jinəm ozoku nbwe wu səsə ba kese babe ha bam ji su?" ¹⁵Yeso am jua bobo nde " Bonto ba ena byeya bi eda yi efa, baka na esəma ersəkə nbwe wu nte ndu efa a ta nə bobo? nbwe ebanəm wu baka taka nə ntə ndu efa. hayo ha baka ji ozoku."¹⁶Nte mo wu ruboku nə ebarə yi fa ba yi ku su, nki eka sarə cibi ngi ku nko, esarə ngi eka biyachi yi foru.¹⁷Bonto ha, bade yufanəm mobimo mu fa biburu bi ku kem su , nki bi yufa nya biburu nbi bika teh mobimon nu mun cimbi biburu ha bim biya. Nki minyin ha ba fanəm mobimo mu fa biburu bi fa kunko, minyin bi səsə bya mika. ¹⁸Yeso ha ejuanka bo ejua ntemondu wu anka am ba fen ha shiwu, yende npunungwaha nwanom anə ki shi, minyin zəkaha ba nde edukuko hi wu aka mii, ¹⁹Yeso am batəsə shi wu bokushi baba kese banabo.²⁰Hanyo ha okasə omondu wu kinəm kinə cimbiwu gbang, yi enyum oyuatə nbe eharə, am ba kakata wu Yeso am dukuko shi ebarə yinayi. ²¹Nki ana juan ka yi esəma yinayi kunko nde, "zəkə ebarə yinayi ndukuko nə nka takandə" ²²Yeso am kyansən am leh wu yende, "Nwan dum ba esəma yi anka, bucinin bube bwa kwarə ka weh" Abando katsa am takandə shi.²³Bəsə Yeso tusa yirandə nə otuta ndu bonto nte ndu anka kunko, am leh bonto efufu eso, ba bonto amutu be yukunanəm gbang. ²⁴Am jua bobo nde hanə ojija nwandu okasə adə ki su a numbun kuyoto.; Bam seh wu, eseh yi elesəkese. ²⁵Bəsə ebukana ngi bonto ba tacibi nə yi kubin am ko shi wu obo, nwa ndu okasə am cunwa shi. ²⁶Ekum ngi em kafa nkərə ndugwawe ha.²⁷²⁸Bəsə Yeso sondu nə ekodu ha, bonot ba ebukən baharə be batəsə wu, be yu borunəm nde, Nde nwan wu Dauda leh emotsu yibasə. Bəsə Yeso yirandə nə obam omondu kunko, bonto nbo ba ebukən bam ba bi wu, Yeso am jua bobo nde bi haka bucinin nde nrə ba anka ndu ena minyin? Bam kotu ha wu nde eh, To'o basə.²⁹³⁰³¹Yeso, am dukuko shi ashī waba yende, ema dum ha bən bəsə bi hanə bucinin, Bam leka shi. Yeso am mu bo otu gbang, yende ntəmo adete gwa ekum egyaha. Minyinduha bam yachi ekondu ba eha ekum ngi nkərə ndu wu səsə. ³²Ba egutu ngi bonto nbo ba ebukən, Bam taba Yeso ntə wu echende atu wu efifi. ³³Kakat ndu a musatamshi nə efifi ngi ha, nte ndu echinde atu am juana ejua, ekake em ka ebokuna ngi, bam jua nde, bade leleh efi egyaha Israila kəm su! ³⁴Minyin ndu ha Bafarisa bam jua nde, ba anka wu ba ngum wu efifi atusa ka etam shi efifi³⁵Yeso ha am kafawura ba ngungyu nbo bokushi ba muba ngugyu mu teh, eshangkya bo atuta waba wa enyade kunko, eha nbo ejua yi Egum yi Essangə, etakadəsənəm ebankə yi səsə, ³⁶Bəsə a leh nə ebokuna yi amutu am leh shi emosu yiba, nki bey egwanəm eyakə, anka susu, baja bəsə bichukutu bi bida ba ntə wu elechu bi su.³⁷Am juanka ba Kese bana yende "Yende ezənza ngi erə amutu, bonto nbo ba cwe barə nkyanam, ³⁸Nki minyin na pyapay bi nondu Essangə yi ezənza ema ye ba bonto ezənza yinayikəm.

Chapter 10

¹Yeso am tongu bakese banabo oyuat9 nbeh bahar9, am habo anka wu etamshin at9t9 wa b99, ba kwar9 takanol99 biban bi s9s9.²Npungwaha, ad9k9 wa bakese bana oyuat9 mbe bahar9 ar9 ha, wu eyar9sa a Saminu wu ban9 tongun9m Bituru, ba nwan9man, Andarawu, ba Yakubo nwan wu zabadi, ba nwan9 man Yoana. ³Filibu, ba bartalamawas, ba Toma ba matiya wu an9 kotan9m ofen ba Yakubo nwan wu haifa, ba taddawus, ⁴Saminu bakairawane ba Yahuza Iskariyoti wu ana gusayan9 wu⁵oyuatE nbe baharE bangwaha aba Yeso ana tEmasEnE, am habo eya yi anka, yende, kadE yiranE bErE bonto ba abwenE su, zEkE ba ngungyu wu ba samariya. ⁶NdEnE bErE bicukulu bi bilarEnE bi Isrela, ⁷BEsE binE jicindE nEEem, bika kannEm ejua yi EsangE, bim juande nkunda wu abEtE ama ansuswa. ⁸kwarEtakandEsEnE bonto ba ebankE, kungyunE akum, swazEkanE bonto ba kiban ki nwane, TanshinE atEtE wa bEE. Bi fayata yi asha hagwanE yi asha. ⁹kadE kotanE bilegE ba nsEnda baban kEm su, ¹⁰KadE tanE nsEnda wu ena ejici nki ekunta yi bika nanE ha su, kadE tanE EbarE eharE su, bibakEm ba kitE, nki ntE wu cue aka ya ozoku wuna wu cue kasa¹¹Ngungyu wu kuta mam a wu nkyanam mam wu bi yirandE nEE zangEnE ntE wu bucin hanyondu, dumnE hanyondu sEta mbwe wu bika cunwanE. ¹²Adumde togu bihinEbo. ¹³Adumde nwan wu EsangE yi ewuratE arE hanyondu nya esEma yi ewuratE yiban eka dumboku ba buu. Edumde wu susu nya esEma yi ewuratE yi dban eka kyansEn ba kaban. ¹⁴Ba-ba pErasEna ekota ba engwaha bEn, mwe wu bika cimibine ngungyu ndu nko, obam ndu nko mam kukyu zEkanE nkukyuru wu abba waban katsa. ¹⁵Bucicin, njuakan bEn, kigusa ki okingE ba saka lechi emotsu yi sadoma ba gwamrata nki ba ngungyu ba kuta ba ngqwaha. ¹⁶lenE, ntEmasEn bEn bEsE ebii antEh wu ba nnantan, nki mihi dumnE bonto ba enoru bEsE eyo'o, ba bonto eprasE ena byasE bEsE abunbu wa obante, ¹⁷TanE eshi ba bonto, nki baka tandE bEn ekondu yi bonto ba banzE, baka warE bEn bisangEna atuta wa eyade waba kEm. ¹⁸Baka tandE bun bEn ekondu yi bonto ba ekangErE ba agum nki me, ndEke bika ha ekotu ekondu yiba, ba ekondu yi bonto ba-ba pEranE eha bucin. ¹⁹Adumde ba handE ka bEn nya, kadE tanE yi ba efufotu bEsE bika juananE ejua ba kiwatE ki bika juanaE su, nki baka hanEn kiwatE ki bika juananE mbwe ndu katsa. ²⁰Nki ada bEn bika juananE su, a otEtE wu cuban oka juananE bEn kEm²¹nwan9man aka ha nwa9 man nde ba wura wu, t9tan aka ha nwana. Bondo baka ha ba cuba ba mam nde ba wura boh. ²²Wahamam aka shiban nki meh. wu anyonwan9 tusand9 egyukushu nya, aka mii. ²³Adumde ba ha b9n eyak9 ngungyu ongwaha k9m nya lond9n9 wu ekondu ha. Bucicin, njuankan b9n, bika jici fana wura z9k9n9 ba ngungyu ba Isrela ha, nwan wu nt9 aba bah, ²⁴Nwan wu ban9 shankyan9m ad9 cin9m nt9 wu eshankya su. Nt9 wu efanha ade. ²⁵Anye-yer9 nt9 wu ban9 shankyan9m adum burasa nt9 wuna wu Eshankya, nt9 wu efenha adum b9s9 nt9 wuna wu obam. Adumde ba tondguka nt9 wu obam ba'alzabuba nya, Ad9k9 wa baka tongun9 bondo bana ba obam aka biyaci!²⁶Nki miyinha, kadE lonE bucatE buba su, nki kiwatE kimo ki kinE efubusu kEm ki baka pErasEnE eta cimiya ki su-su. ²⁷KiwatE ki nnE juankan bEn efubushu kunko, juananE yi ba-a. KiwatE ki ba waha na kyanE bEn otu kEm, nka nE ki otundu wu otuta katsa²⁸Kad9 lon9 bonto ba baka wura n9 mbingi ndu ha su, aminyi ba bak wura tami eyang9 su. Lon9 wungwaha wu an9 ba anka wu aka wuran9 mbinginidu anlofa eyang9 ngi ogucu k9m. ²⁹Ada bondo ba biyun bahar9 ban9 gusa yan9m nki ba kobo bahar9 su? Fumo wu aka gwan9 ashindo wu ada ba eko yi cuban su. ³⁰Kifu ki ofu kiban nwe kir9 efar9 kat9 nko. ³¹kad9 lon9 bucat9 su. Nki egim yiban ema chika yi biyun amutu. ³²Nki miyin ha, wu a han9 enka yi ed9k9 yim b9r9 bonto, me z9k9 nka ha eko ekondu yi Teh - wum wu an9 ab9t9. ³³Wu adas9n9 meh ekondu yi bonto, meh z9k9 nka das9 wu ekondu yi Teh-wum wu an9 ab9t9³⁴Kaz9 n9manan9 nde nba ba edum yi efyana ber9k9m su, mba ba ofaha. ³⁵Mba ekat9 boku nwan aba t9tan, nwan wu okas9 ba man, ozem ba ozemna. ³⁶Bonto ba eshi ba nt9 a bonto ba obam wu na k9m. ³⁷Wu andocin9 t9tan ba ma'an nki meh nya, ad9 tusa edum wum su. ³⁸Wu ad9 cwata kit9 ki eleng9 am bat9s9 meh su nya, ad9 tusa ebat9s9 meh su. ³⁹Wahamam wu an9 don9m erimshi ofu wu na nya, aka jiya wu. Wu a jiyang9 enyang9 yinayi nki meh, a rimshi wu nya. ⁴⁰Wu akotan9 b9n akota ka meh. ⁴¹Wu akotan9 meh akotaka wu at9mas9 ban9 meh, wu akotan9 oba wu Esang9 nki nde a wu oba wu Esang9 nya aka faya alam wu oba wu Esang9. Wu akotan9 nt9 wu ahan9 bucin nki nde a wu ntE wu bucin, aka faya alam wu nt9 wu bucin⁴²Wahamam wu ahan9 fumo wu bondo bale bangwa k9m ekum yi mongomo mu sang, nki nde a bakese bam, bucin nn9 juankan b9n ak9 p9ras9 efaya alam wu na wu su."

Chapter 11

¹Bəsə Yeso a mansənə eha ba Kese bana oyuatə nbe baharə bangwa eya yi anka, am hankya bo ejua yi Essange bigungyu biba kəm. ²Bəsə Yoana a gwa nə eja yi finke katə nə wu, Binwatə bi Almasihu anə na nəm am təmasə ba ksese bana nwe, ³Nde ba make "a wenu onə banem bere ki zenza nwankə chu pen omondu?"⁴Yeso am kotu ha bo yende, "ndə nde bi makə nə Yoana ki bi ngwanə ba kibi lenə. ⁵Ba ba buken nə bama fwayaka eleka, ba badənə ejicin su bam jici, ba etsaloka nəm biban bi huwang, ba ba cinde nə atu bam ngwanəm, ba eko cunwa nəm ba bakii nə ekii, bokushi ba eha bonto ba banə kakata etarə yi Esangə. ⁶Ecine ema dum bakə ka ba ntə wu adə nə endukun nki meh su."⁷Ba engutu shi ba ha, Yeso am yarə emakə ebokuna ngi nki Yoana, yende, "Bində ocakəm eleh enyi? eshu yi efifi bəsə enə fu'u cikənanəm? ⁸Gwa bi ba eleya enyi, Ntə wu a nə ebarə yi eleyaci kunko? Bonto ba effe yi ebarə yi eleyaci kəm barə a bam wa engum kunko. ⁹Gwa bi cimiya nki enyi? Nde bi leya wu anə hanəm, ba ebuka? Bucicin katsa a cikyakəsa ka wu anə hanəm ba ebuka bang. ¹⁰Wungwa ha a wu ekum yina enə enyakə kəm nde, 'Arə ha, ntə masə wu ebasa ekondu yibe, wu aka nanyansə katə nə ojoho ekondu oka ba hiyerə. ¹¹Bucicin meh makən bən, bonto ba bikasə ba buanə, wu a banə akya cinə Yoana wu ecimbi mongomo mu sheu ha susu, ba miyin zəkə ha, wu a tehecine obam wu engum abətə a cin wu. ¹²Cua ba mbwe wu Yoana wu ecimbi mongomo mu sheu sətə ba mpungwa, obam wu Engum wu abətə wu engwanəm egyushu, mba banə taba nəm egyushu ngi ba engwatan yi ankakəm. ¹³Nki bonto ba eha ebuka ba bonto ba okingə ba haka ebuka tusa ba Yoana katsa. ¹⁴Adum nde bika kotuta yi, ongwa a Iliya ndu aka banE ha. ¹⁵Wu anə ba atu wu engwa a ngwama. ¹⁶Gwa nka makə boku eteyingya ba enyi? Wende a bondo ba bashuku dum nə ntukəm, banə tongu nəm adungu waba wa abon banə juananəm. ¹⁷Nde, ki fufu ha bən esso bidə sen kinyongu su, kim yira ekii kəm, bi də gya su. ¹⁸Arə ha, Yoana a baka, a dasə kaka eya bi eya ba enwa bi enwa, bo yende, 'arə ba efifi'. ¹⁹Leh Nwan wu ntə a baka, eyanəm enwanəm, bim jua nde, lenə wu enaya bonto, ntə wu enwa, odungu wu bonto ba ekota ofen ba bing bi bəə, ba miyin zəkə ha enoru yi Esangə, a ba cue wuna banə leta nyansə nəm bucin buna. ²⁰Am yarə shi ejuana bi gungyi bi a na nanə binwatə bi aka eke kunko bi pərasənə ekyansən ha. ²¹Egyushu yi beh korasin, egyushu yi beh Betsaida! nki cue wukuta n'nanə taya ba sidon wu basa kyasən ba ka mbwe wu a cimi nə ha ayabə wa ebarə kunko səə wurashi ba etangə. ²²M'makən bən, enaka nyanzə ci bonto ba taya ba sidon kigutsanki okingə nki bən. ²³Weh kafanahum, baka kokyasə wenya? susu baka kogishi weh nya, tusa ogucukəm, ba bing bi eka eke bi bananə weh kəm, a bimbi ba na nanə sodom, bi bijici nə tusa n'na. ²⁴Meh makən bən, kigutsa ki okingə enaka nyazə ha ci sodom nki weh. ²⁵Nbwe ndu wungwa katsa Yeso am jua nde, "meh etakotun weh teh, wu eyuamshi abətə ba ashindo", nki ofumbuhu ka binwatə bingya nki bonto ba enoru ba bonto ba eletabing, ommakəkyashi bi ba bade nə elekasu. ²⁶Bucicin ntakotu ka weh teh, nki yingyaha a enəmana yibeh yi ecin. ²⁷Binwatə bisəsə tem a haka meh fəṛə, ntə wu a letanə nwan dusu ajeba tətən, wu a letane Tetan ndu su ajeba Nwandu, ba wu Nwandu a kotunə nde a makekya. ²⁸Banə kambən ba bing ngwanəm egyushu basəsə, ba binə fufotun ba binwatə, meh nka ha bən edum nyangə. ²⁹Yiranə egunha meh, bika shang ta kam, nki a meh wu edesə abəə, wu ekogishi offu, bi ka fwaya esəma yi sang. ³⁰Nki egunhameh erə ba ehəsə, binwatə bim bidə ruhuan su."

Chapter 12

¹Mbwe ndu kunko, Yeso am jichi chi yirande onum wu esangē yi biti kikusa ki asabar. Ba kese bana ban yarē ekosuya esangēngyi biti inki bana ngwa ezo. ²Ba Farisa ban jwanka Yeso nde le ba kese babe ba na dete ka, ba yan esangē yi biti kikusa ki asabar. ³Yeso am jwanka bo nde, "Bi di gingrē le kinwatē ki Dauda ana na nē mbwe wu ezo ena na nē wu, ba bonto ba ba nē ba bu su? ⁴Ana yirandē otuta wu Essangē, an ya bunambu bu detē bu edē nyasē nde a yasu bokushi ba bonto ba ana nē bobo edē nyasē nde bama ya busu, Oba wu Essangē kēkana a ka yanē bu. ⁵Bide gingrē le eya yi anka yi bana ha nē nde a biba bi otuta wu enyade ba dē nē na daten kikusa ki asabar su? ⁶Mmakēn bēn nde wu a chinē otuta wu enyade a rē hanyi⁷Bisa leta kinwatē ki nnē jwanan nya, 'Nzangē erinshi nki eha yi enghangēsē ka ebē,' osa dē jwana byasē ntē wu a dēnē na ebēsū. ⁸Nki nwan wu ntē a wu Too wu asabar. ⁹Yeso ana haloka ejan gi am yirandē otuta wu enyade. ntēmōndu arē wu abo wana akusa nē, ¹⁰Ba farisa ban bingwa Yeso, "Enyansē nde bama kwarē ntē kikusa ki asabar?" Nki baka ko wu ba ebē¹¹Yeso am jwan ka bo nde, Awanyi ante wu ban hanyi wu anē ba kichukutu fumo ki ki gwa yira nē kibom nko kikusa ki asabar am pērasē etachunwa ba ki? ¹²Eka na muna bika katē bokunē engyim yi ntē ba kichukutu! Nki mindu ha, Ema nyansē ka nde ena echin kikusa ki asabar. ¹³Yeso am jwanka ntē ndu nde, "Metēsē jimbiya obo wu be." Am ha jimbiya wu kubin, on takande shi bēsē obo wundu fumo. ¹⁴Bam farisa ba katē boku ozoku ofu wu na kasa. Ba ngwanan bēsē baka wura nē wu. ¹⁵bēsē Yeso a leta nē me ha, an kasē kashi bo. Bonto amutu ban batēsē wu, an kwarē shi bo basēsē. ¹⁶Am ha bo eya yi anka ba jate makē ntēmō. ¹⁷nki efa yi sheshi kinwatē ki ntē wu eha enka yi Essangē Ishaya a jwana katē nē¹⁸Le, oba wum wu endo wu n cha nē, eji otētē wum o faya tanē esēma yi enumbu. Nka fa sha wu otētē wum a ka kya bonto buchi chin. ¹⁹A kē muna su, a kē gya ba eya gang su; ntēmō a kē ngwa eya yina ojo wu kuta su. ²⁰A kē burasē omunzē su; a kē nyimesē tami menyime su, aka yachi ekōndu ba buchichin buna, ²¹ba edēkē yina bonto baka dum ba esima yi anka. ²²Bana taba Yeso Ntē wu anē ba efifi yi bē yi ebukēn ba echu ozoku. Ana kwarē takansē wu am yarē ejwana ba eleka. ²³Ebokuna yi sēsē ban na ayere ban jwande, "Ongwa a nwan wu Dauda?"²⁴Mbwe wu ba Farisa bana ngwa nē bim bi ekeke binya, bam jwande, "Nte wu gwa a tanshin efifi yi bē ba ekotu yi Bahalzabuba ngum wu efifi yi bē." ²⁵Yeso ana leta enēmāna yi esēma yiba am jwanka bo nde, Berē wu a gha nē kiharē nya a kē tem tami su, Ngunya bokushi ba obam wu ogha nē nya a kē tem su, ²⁶Ande shetan a gha shetan kiharē nya, a gha ka egungu yi na. barē wu na a ka tem muna? ²⁷Ande n kungwa chim bi efifi yi bē ba edēkē yi Bahalzabuba ngum wu efifi nya, bondo baban baka kungwa chin bi efifi nyi bē ba edēkē yi anu? Nki mindu ha, ba ka dum bē bonto ba edo ejwa. ²⁸Ande nkunkwa chim bi efifi yi bē ba otētē yi Essangē, Ekya yi Essangē e ma shuwa tarē ka bēn kasa. ²⁹Eka na muna ntēmō aka yira fa ntē wu aka an gwaha kwa ta jimbi binwatē bina ada ba ego tama ntēndu su? Aka hita he binwatē bina obante ndu wuna. ³⁰Ntē wu a pērasē nē ekatē boku ofu ba me efam me ekōndu, ba' ba pērasē nē ekatē boku afu baka sēsakē. ³¹Nki mindu ha mmakēn bēn, bimbi bē bi mbingi ba ka haloka bē, bimbi bē ba otētē ba kē haloka bē su. ³²Ntē wu a jwana nē ejwa inki Nwa wu Ntē, ba ka haloka ha wu. Ntē wu a jwana nē ejwa inki Otētē wu Shew nya, bakē haloka wu su, berē wu nna ba wu a nē ba nēm. ³³Na kiti ki chin ba esangē yi na yi chin, na kiti ki bē ba esangē yi na yi bē. ³⁴Bēn efu yi bonto ba enwa kinim, nki bimbi bē biban, aka na muna bi ka na nē binwatē bi echin? Ezombu yi esima yin ntē efa nē ejwa kuzoku wuna. ³⁵Ntē wa nē ba enēmāna yi chin esima yina kunko a ta chimbiya binwatē bi chin, minyindu ntē wa nē ba enēmāna yi bē esima yina kunko a ta chimbiyan binwatē bi bē. ³⁶Mjwankam bēn nde kikusa ki ogingi wama a sa ka farēkē echin ba ebē yi ana nē berē kunko. ³⁷Ejwa yi kuzoku wu be eka na nyasi weh, eka byasi weh"³⁸Bonto ba enyakē ba ba Farisa ban ha Yeso ekotu ban egha, "Ntē wu eshan kya, ki don de ki le egha ka be, ³⁹"Yeso am ha bo ekotu am jwande, "Bonto ba bim bi bē ba juju ba don de ba leta egha. Egha yi mo nka kyanē bē susu, a jeba egha yi Jonah ntv wu eha enka yi Essangē. ⁴⁰Nki Jonah a sa ka esē etatē ebiri eshu yi kuta kuko, a bēsē nwa wu ntē a na nē esē etata esima yi berē kuko, ⁴¹Bonto ba Nineve baka tem ba ete yingya ha okingi kuko bam ta loyi. Bana kyansi inki eha etarē yi Essangē yi Jonah, le, ntē wu a chi nē Jonah arē hanyi. ⁴²Okasi wu engum yi obo wu kayana, a ka chunwa okingē kunko ba bonto ba ete an ta lo bo. A ba egyukushu yi berē nki egwa enoru yi Solomo, le ha, ntē wa chi nē Solomo a rē hanyi. ⁴³Ebwe yi otētē wu bu ochim bi nē mbingyi yi ntē kēm nya, o jichi nē eji mongomo mu da nē nki oma fayata e dum nyagē. a de faya ta yi su. am jwande, ⁴⁴"N ka kyasi nde obam wu kuko eja yi mba nē. 'Ekyasi ba yi na, am bafa otutandu asha, shew, ban nanyasē katē ka wu. ⁴⁵Andē ba atētē achion mbe aharē, wa a chi nē wu ba bin bi bē, basēsē ban yiran dē nde ba dum hanyo. Edum yi ntē wu gwa ha ema biya chi ka yi foru. A bēsē eka dum nē ete yi bē yingya ha. ⁴⁶Yeso e jwanan tan ba ebokunan gyi, man ba ba nwanē man (ba Yeso) ban tem chimbi nki ejwana bu. ⁴⁷Ntēmō am jwana bu, "Le, Ma ba bonda ma barē kubin ba don nde ba ejwana ejwa ba weh"⁴⁸Yeso am ha ekotu am jwanka wu nde, "A nu mom aba nu monda mom?"⁴⁹Am yirēnde obo wu na eji ba kese bana bo am jwande, bangwa ha a bombo Mom ba bonda Mom!

⁵⁰Wahamam wa na nē kinwatē ki Teh wu anē abētē, a wundu Mom ba bonda Mom.

Chapter 13

¹Kikutsa ki Yeso am chimbiya am dum shi abəbarə wu ezoru yi kuta. ²Ebokuna yi kuta bam kafa shi wu, am yira shi kururu kunko am dumshi. Ebokuna yi səsə ye tem nəm ezoru ngi gungyu. ³Yeso am makə bo binwatə amutu ega kəm. Yende, "Ntə mondu wu edoo, am ngutu edoo. ⁴A doo wura ha, effe emonyi em ghwa katə shi ojoho katsa, binyun bin yatanwanshi bi. ⁵Effə emongi em gwa tarə shi ata katsa, eja yi eda ba ollo su. Mpunugwa ha em mii nwa shi, nki ollondu adə zombu su. ⁶Kigutsa kim chunwaba ha bim nyarə chində nki bidə shii zombu su agangə su, bim kusashi bim ntə chi shuwa. ⁷Effə emongi ha em gwa yira shi ayakə kumko. Ayakə am wako shi bi. ⁸Effə emongi em gwa shi ejayi chin katsa bim bwa bondo batatə, emoha okuməntə mbe oyuatə. ⁹Wu anə ba atu wa engwa, angwa. ¹⁰Bakese mbo ban ba bam jwa ba Yeso, "A nki enyi ojwa nə ba ebokuna yingya ejwa egaa kəm?" ¹¹Yeso am kotu ha bo nde, "Ba habən efiarə bi leta tokusa bing hi bi fumbu ne eji engumyi abətə, kaba nya badə hasu. ¹²Nki wu anə bu, baka fatarə wu, aka fwaya bang. Wu adanə bu sun nya, baka kota chu mbi anə bibi ha. ¹³Nki miyin, njwana bobo egaa kəm ha, ba leta zəkə, bakə letasu. ban ngwa zəkə buchi chin badə ngwasu mba ma ba ngwata. ¹⁴A kaba ko eyayi ntə wu ejichi ba ekuum ishaya ena yishe nə, yi ejwa nə nde, Nki engwa bi ka agwa, bi kə ngwa ta pensu. Nki eleh bika nwankə, bikə leta su. ¹⁵Nki esəma yi bonto bangwa ema gwaka effu, bama nensə ka engwa, bama tachu ka ashī waba ndəkə bakadə leka su, baka də ngwaba atu waba su, bakade eleta ba esəma yi ba su, ndəke baka kyansə ba ka kwarə bo? ¹⁶Ashi waban a wa chin, nki a ma leta ka, aminyindu atu waban, nki ama ngwaka. ¹⁷Buchi-chin meh mmakə bən, bunto ba eha ebuka ba bonto amutu ba bing bi chin bama kotu ka nde bamale binwatə bi bile nə ha, badə fwaya elebisu. Bama kotu ka engwa binwatə bi bilənə ha, badə ngwa su. ¹⁸Fuketə gwanə ega'a yi ntə wu edo wu ado katə efə yinayi. ¹⁹Adum nde ntemo am gwa nsere eja yi engum yi abətə adə gwata su nya, ntə wu bə kotamshi edo yi ba dokatə esəma yina kəm ama effe yi ba do nə ojoho katsa ha. ²⁰Yi ba donə ata katsa ha, ama wu a gwanə ejua yi ngin am kotutayi ba anworu mbwe ndu katsa. ²¹Minyin zəkə ha adəna tan anka kukondu su ada ba eya bun su ha ada ba eya mbue su, bəsə egishu eko kishi shi nə wu nki ejua ngi am ndukun shi kabanya. ²²Yi bana doonə ayakə kunko ha a ntə wu a ngwanə ejua ngi adə tacimiya tami bonto su . yi bana doon. ²³Yi bana doonə ollo wu cin katsa ha, ongwaha ama ntntYi bana doonə ayakə kunko ha a ntə wu a ngwanə ejua yingya a ngwatanə yi, A ndu a hacimiya nə bonto , bonto ba con , bomobo bonto ba tatə, bomobo okəmətə mbe oyuatə. ²⁴yeso am ha tarə bo egaa, yende, baka makə baka makə boku engum yi a bəkə ba ntə mondu wu adoo nə effe yi cin onum kəm . ²⁵Bəsə bonto ba numbunə kuyoto, ntə wu na wu əkondu am ba am doo fashi bigo effe nging yi cin kunko am ngutu cində ekunta. ²⁶Mbwe wu effe ngi emiinə em ha cunwaba Essangə, bigombi bim cunwaba. ²⁷Biba mba ntə ndu onum bam bafa wubam makə wu ndə, ntə wu obam , ada effe yi cin odoo nə onum wu be kəm su ? ena muna bigo bi cuwanə kunko ? ²⁸Am makə bo ndə a ntə wum wu ekodu a nanə yingyaha " biban bobam jua nde weh kotun nde ki ndə nde kifuloka bi? ²⁹Ntə ndu onum yende, adamiyinsu , mbwe wu efuloka bigobi , gokumo bi fulokashi effe ngi cin ha ³⁰halokashi bima mii cunwa boku , mbwe wu ezənza nnaka makə bonto ba ezənza , fulokasanə bigombi bim kandə shi bi aki -aki gwa bam fanwabi ogucu , gwa bam ta effe ngi cin ha bam fandə mbondu kunko? ³¹yeso am juana bun bobo egaa kəm , yende" baka makə boku engum yi a bətə Essangə yi etehe cin bitə kəm yi ntəmondu a doonə elakə yina kəm. ³²Aeffe yi etehecini effe kəm ema kya pen ka nya em ci wurashi afufu wa anə elakə ngi kəm .ema dumka kitə tusa binyun bi kubətə bim na adəka etangi katsa? ³³yeso am juankam tarə bo egaa emongi. makə boku engumyi abətə ba otsətsə wu okasə a tanə anə ngubokun ba mogumo binwatə bi emakə bitatəndəkə muka fushu ³⁴Binwatə bingya bisəsə yeso amakəebokuna yingya egaa kunko.kinwatə ki a makənə bo adum nde ada egaa kunko su ³⁵Engya edum ha nki ejua yi ntəwu eha ebuka ana juananə a bucin, anajuanə ndv Nka mbaka ozoku wum ba egaa. Nkajuana binwatə bibinə efumbu kəm cuaba eyarə yi berə. ³⁶Yeso am katəlokashi ebokunangi am yirandə obantətə. ³⁷Bakese bana bam bafa wu boyende "makə ngansə sha bəsə egaa yi bigo bing onum kənko ha". ³⁸Yeso am kotu yende, "wu adoonə effe yi cin ha a Nwan wu Ntə. ³⁹Onum ndu ha a berə; effe yi cin ha bondo ba cing. Bigon bi ha a bondo ba bəə.Ntə wu ekondu ha a ntə wu asungu wungwa. Ezənzaha a emanyi berə,bontə mba wzənza ha a bakese ba Esangə. ⁴⁰Nki miyin, bəsə ba kwa boku nə bigo bam fabi ogucu, abəsə enaka gwanə emanyi berə katsa. ⁴¹Nwan wu Nt aka təmasə bakese bana. baka saboku binwatə bi bing tabanəm ebəə engum yina kəm; ba bontə ba bananə bing bi bəə. ⁴²Banaka lofa bo enəm yi ogucu kəm. eji ba na ka gyanə ba enəmafa angi. ⁴³A mbue wu kifanzə ki bontə ba bing bi cin ki naka cimiyana wende a kigutsa eji engum yi cuba. Ntə wu anə ba atu wa engwa. angwa. ⁴⁴Engum yi abətə erə wende a mfaa wu a fumbunə onum kəm. Ntə wu a fwayana am fumbusu shi wu am ngutu ba anworu. am gusaya binwatə binwatv bi anə bibi deke am gutsashi eja. ⁴⁵Amyindu baka makəle engum yi abətə ba ntv wu bilengə bi amutu wu anv nənganəm mfaa wu ata wa cin wa nwen nwen. ⁴⁶Bəsə a fwayashi nv eta fumo yi cin bang.am ndə am gusaya wura binwatə bi anə bi bi am gutsa shi yi. ⁴⁷miyindu bun. baka makəle engum yi abətə ba wata wu eshu wu ba lofanə ezoru yi kuta kunko. am ko binwatə effe kəm effe

kəm. ⁴⁸Bəsə a yishe nə. bonts mba eko eshu bam muu ta ba wu anshushua ba eham yi ezoru. Bam dumshi bam kwata mbi cin ha binwatə bi ecua kəm. mbi bəə ha bam shuku loka shuku shi bi. ⁴⁹A minyindu enaka dum nə mbue wu eman yi berə. Ba kese ba Esangə hanaka ba banaka kwacimi ba bing bi bəə antə wu ba bing bi cin kəm. ⁵⁰Ba lofa bo engm yi ogucu kunko. Eji banaka gyanə ba enəmafa angi. ⁵¹Bi ngwata ka binwatə bingya bisəsə? Bakesen bana bam makə wu ndə "E". ⁵²Yeso am makə bonde, "Nki miyin wu adum nə nde awu ntə wu eshangkya yi ebuka yi cinyi gya adum nə kese wu engumyi abətə nya. arə bəsə ntə wu a tacimiyənə bi kuu babi faa binwatə bonakəm; ⁵³Mbue ndu katsa bəsə Yeso aha mansə ejua yina egaa kəm, am katə loka shi ejangi. ⁵⁴Yeso am yirande enkəre wunawu kəm am shangkya bonto atuta waba wa ede Esangə kəm. Nki miyin egiushu emnabo bam jua nde. "A omu aha ntə wungwa afwayatanə eshang yina ba bing bi eka eke bingya ha? ⁵⁵Ntə wungwaha ada nwan wu ntə wu ebandəkə wungwaha su? Ndəke yi man ada maryamu su? me bondo ba man a ba, yakubo ba yusufu ba siman bokushiba yauz su? ⁵⁶Bondo ba man bikasə ha meh barə ba bəsə ? Gwa a omu wu aha ntə wungwaha fwaya tanə binwtə bingyaha? ⁵⁷Esəma yiba em bihia bu. Yeso am makəbə, "Ntə wu eha ebuka ada ba ekia ngungyu wuna kəm su tusa ba obam wuna kunko. ⁵⁸Gwa ana də na bun binwatə -bi eka - eke hanyo ndu su nki epərasə eha bucin yi ba.

Chapter 14

¹A mbwe wumga katsa, Hiridu a ngwa ko ekum yi yeso. ²Am jwa ba bonto bana ba cue, "Ongwa a yeana wu echimbi mongomo mu sheu; a chunwa nḡ atḡtḡkḡ? Eji atḡtḡ wangwa anḡ cue wu kumko." ³Nki Hiridu ana ko ka yoana am kandḡ wu, am fa wu eja yi efinke, nki okasḡ wu Hiridu, okasḡ wu nwan wu man Filibu. ⁴Am jwa bu, "Edḡ nyanzḡ nde otawu a dum okawa su?" ⁵Hiridu asa wuraka wu, a loshi bonto nki bama takawu wende a nti wu eha ebuka. ⁶Kigutsa ki eda yi ebwa yi Hiridu kim kafa baha, Nwan wu okasḡ wu Hiridu am sen kizongu kim la Hiridu esḡma. ⁷Am jwana katḡ ejua yi epḡrasḡ ekwansḡn tusa ba ebutsa nde a nondu wu kinwatḡ ki aha mam a nḡ kotu nḡm, oka hawu ki. ⁸Kakatawu a fayatanḡ bḡrḡ man, yende, "Habameh ofu wu yoana wu ecimbi mongomo mu sheu kibatsi kḡm. ⁹Ngum am na esḡma ba enondu mginanya, nki edutsa yi a na nanḡ ha ba bonto ba bananḡ eja ngi eda bundu ha, am ha enka nde bama na miyindu. ¹⁰Am tḡmasḡ nde bama mbḡka taba ofu wu yoana ejangi efinkyē. Am tḡmasḡ nde bama mbḡka taba ofu wu yoana ejangyi efinkyē. ¹¹Ban taba ofu wuna kibatsḡ kunko, bam handḡ ba nwanwu okasḡE wungwa, anḡ tahandḡ man. ¹²Ba kese bana ban ba, ban taba ngutu shi ekum ngi ban yii shi wu. Kakata wu miyin, bam ndḡ bam makḡ yeso. ¹³Bḡsḡ Yeso angwa nḡ miyin, an cimindḡ kuru kḡm am ndḡ eya emongi ba ngwa nḡ miyin, bam batḡsḡ ndḡ wu ba aguru bigungyu - bigungyu. ¹⁴Yeso am ba ekondu nyiba, am le ebokunyi kuta. Am le emotsu yiba am kwarḡ ba banḡ banḡm eban ante wuba, ¹⁵Kim gwade banam ba, ba kese bana bam ba bam makḡ wunnde, "Eja yingya a ocia, efu ema bucu. Sheh ebokḡna ngi baka yirande mu bigungyu mugwa kḡm ba gusaya bi eya" ¹⁶Yeso am jua bobo, "Echin eda ejici yiba kḡm su, hanḡ bo bieya bi baka yanḡ" ¹⁷Bam jua bu "kirḡ ba abi wa bunabu bu detḡn achon ba eshu eharḡ bakḡ- bakḡ" ¹⁸Yeso yende "tabanḡ meh bi" ¹⁹Yeso am ha ebokuan yingyaha eya yi anka bama dum shi bigo katsa. am ta abi achon wa bunabu bu detḡn bugwa ba eshu eyierḡ yigyaha am nwankḡ abḡtḡ am fa alam wu cin am ketḡ gashashi ba kesenbo. Ba kese nbo bam haebokuna ngi. ²⁰Basḡsḡ bam ya bam kikye. Bam tako ambwesḡrḡ nda bunabu ba eshu ngi ejwa oyuatḡ mbe ehierḡ toto. ²¹Ba bana yanḡ ha bama tusa binubusu ba dubu bachon bikasḡ ba bondo kwan-kwan badḡ farḡ fwarḡ bo su. ²²Abando Katsa am fa ba kese nbo bam yira kuru kḡm bam gakḡ gakḡ sa cinde omu wu fumo wu ana nde nḡ kakatawuba nki ana sheh tan ebokuna ngi. ²³kakatawu a sheh nḡ ngutu ebokuna ngi am nwa ndutu katsa enondu Essaangḡ. Efu emgwashi an ja hanyo wu kḡkana. ²⁴Gwa kuru ndu ama ante wu ezoru ngi kuta, ye nesḡna nbo ejihi nki akungyu wa ezoru ba efifi bire ekondu bobo. ²⁵Buchcu (Bilege bitatḡ bi buchū) Yeso am ba bibo a jicin ezoru katsa. ²⁶Besḡ ba kese nbo ba ley nḡ wu a jici ba nḡm ezoru katsa, bam lo buchatḡ bam juanam nde, "A otḡtḡ," bamm yuu biyukuna nki bucatḡ. ²⁷Yeso a juana ka bobo ogoku fumo yende, "Nanḡ esḡma yi anka! a meh! kadḡ lonḡ bucatḡ su" ²⁸Bituru am kotu ha wu nde, "wu eyuamshi, adum nde weh nya, hamameh eya mba kabe ezoru ngi katsa". ²⁹Yeso yende, "ba" bituru am cimiya kuru ndu kḡm am jici ezoru katsa endḡ bḡrḡ yeso. ³⁰Bḡsḡ Bituru a lenḡ efifi, bucatḡ bum nawu. Mbwe wu a yarḡ nḡ eyiramshi ezoru kḡm, am nwa ba eya yende, "wu eyuamshi, tamshi meh!" ³¹Abandokatsa Yeso am handḡ obo wuna, am koshi Bituru am juankam wu nde, weh wu bucinbu nkyanam, esḡma yibeega nki enyi?" ³²Kakata wu Yeso ba Bituru ba yira nḡ kuru kḡm, efifi emhalokashi eshu. ³³Bakḡse nbo basḡsḡ kuru ndu kḡm bam fenha Yeso baka juanam nde, " ema koka ofu a weh nwan wu Esangḡ". ³⁴Bḡsḡ ba gakḡ nḡ, bam tusaba berḡ wu janisarat. ³⁵Bḡsḡ bonto nba hangyo ba letanḡ Yeso, bam tḡmasḡ ebuka ekḡre ndu berḡ wu hanyo, bam ta haba wu bonto ba banḡ ngwazḡkḡnḡm basḡsḡ. ³⁶Bam nondu wu nde bama duku ko leshi ebarḡ yina yi esoru, ba bana duku konḡ yi sheu bam takandḡsḡ shi bo

Chapter 15

¹Bafarisa bomonbo ba bonto ba enyaké bam ba béré yeso ba cimiya wurishelima. Bo yende, ²"Akana enyi bakése babe bané buraséném bing bi ku bi bonto ba banzé? Nki badé shuaném abandé waba baka ya hieré bieya su?"

³Yeso am kotuha bo yende, "Bén nwe a nki enyi biné burasé ngwan eya yi

anka yi Esangé nki bing biban bi kuu

⁴Nki Esangé ejuande, "Okokyasé cuu ba maa; 'wu a juanané ejua yi béré ba tétan mam ba maan mam, aka kii. ⁵Bén yende, "wua jua né ba tétan mam ba maan mam, "enafa yi oka fwayatané kam mpungwa nga a eha yi nné haném Esangé," ⁶Nté wungwa ha azé kotun nde ha tétan ekya su. ⁷Bén bonto ba bing bi afunda, a bucinin nté wu eha ebuka Ishaya a na juana katé né afu waban katsa yende, ⁸Bonto bangwa ba hanmeh ekya ba ozoku baké baké bané eséma yi ba eda ba meh su. ⁹Ba nyaden meh asha, nki ba shangkya enka yi bonto bané jicin katsa. ¹⁰Am tongu ebokuna ngi bonto kanaké am juankan bo nde, "fuketé né bi ngwatangansé né, ¹¹Kinwaté ki kiné yira ném kuzoku kiné biaséném nté su. Ajeba, kinwaté ki kiné cimiya ném kuzoku, a kinki kiné biaséném nté. ¹²Bakése nbo bamba bam jua bu nde, "Oleka bafarisa bangwa badé ngwa onyinki bésé ba ngwané ejua yingyi ha su?" ¹³Yeso am kotu yende, "Edooyi ba dooné nde ada Tem wu aané abété a dooné sunya baka fulokayi. ¹⁴Katélókashi, a bonto ba ecici ba ebukén. Adum nde nté wu ebukén aka cici ta wu abukén né nya bo basésé baka gwa yirashi ofushu kém. ¹⁵am kotu am jua ba Yeso nde, "Juanka nyansé ba bésé ega yingyaha nya." ¹⁶Yeso yende, "Bén nwe tusa ba mpungwa ha bida ba eletanyasé su?" ¹⁷Bere bbidé letasu ada binwaté bisésé bi biyira né kuzoku cishindé ebiré kém a eyuhu ngi biné cimiya ném eyira ofushu wu endé obuka su? ¹⁸Binwaté bi biné cimiya ném kuzoku bi cimiyan eséma kém. A biwaté nbi biné biasén nté. ¹⁹Nki eséma kumko enémama yi béré ené cimiyaném, ba elekéké. ²⁰Bingya ha abinwaté bi biné biyasén nté, Eya ba epérasé eyuanshi edé biyasén nté su, ²¹Yeso am gutu cimi am ndé bigungyu bi Taya ba Sidon. ²²Okasé wu ca'ana am cimiya nkéré ndungwawe kém. Am góké nwa eya yende, "Ngwa ha né meh, wu eyuamshi, nwan wu Daudu! Nwan wum wu okasé aré eyaké yi béré kém ba atété wa béré." ²³Yeso dé kaaha wu eya su, Bakése bana bam ba bam nondu wu bo yende, "shen wu nki abatéсэн bésé ba kiyu. ²⁴Yeso am kotu yende, "Badé tэмасé meh béré ntémo su ajeba béré ba nenané bondo ba Iséraila ²⁵kunko,"Nwan wu okasé wungwa am ba am gunshi ekondu yina, aka juanan nde, "Wu eyuamshi nafa meh." ²⁶Am kotu yende, "Edé nyanzé nde bama ta bunambu bu detén bu bondo ba kwakwan ba loha mondoh mu ébwa su. ²⁷Nwan wu okasé wungwa yende, "A miyindu, wu eyuamshi, zóké nde mondo mundu ébwa mu yaném abwesére wa ané gwa cisha ném ki nté ndu obam ané yan katsa nya." ²⁸Yeso am kotu ha wu yende, "Okasé, bucinin bube buré bu kuta. Ema dum ha shi weh bésé oné kotuném."Nwa na ndu okasé am takandé shi mbwe ndu katsa. ²⁹Yeso am katélókashi hanyo am ndé anshushua ba ezoru yi kuta yi Galili. Am nwa ndutu katsa am dumshi hayo. ³⁰Ebokuna yi amutu emba kanako. Bam ta haba wu bonto ba biban bi huwang, ba ebukén ba ecinde atu, ba badé né enataminsu bonto amutun, ba bomonbo ba dané anka ankasu. Bam taba bo ekondu yi Yeso am kwaré takandésé shi bo. ³¹Nki miyin egyushu emko bonto amutu mbwe wu bale né bonto ba ecindé atu bam juananém ejua, ba binéré biné ba efufotu ba takandé ka, ba kibanki huang bam jici, ba ebukén ba leka ka. Bam ko kyasé Esangé yi Iséraila. ³²Yeso am tongu tandé bakése bana kanako yende, "Meh ngwaném emotsu yi ebokuna yingya, bama dumka ba meh ama esé etaté ndéke bada ba bieya su. Ndé kotu nde nshe bo badé ya kinwaté su, nki bama kadé gwa kii ojoho su." ³³Bakése bo bam jua bu nde, "kika fwaya ta bieya omu wu aha bi bika yeséna né ebokuna yingyaha." ³⁴Yeso am jua bobo nde, "A aboru anéngén binébo?" bo yende, "A chon mbe aharé ba mu eshu nkanam." ³⁵Yeso am ha ebokuna ngi eya yi anka nde bama dumshi ashindo. ³⁶Am tacunwa abido acon mbe aharé ba eshu ngi, am takotu wura ha, am kunka hashi bakése bo. Bakése bo bam ha ebokuna ngi. ³⁷Bontonbo bam yakikye wura shi. Bam saboku ejjwa econ mbe ehare yi abweséré wa ana shike né. ³⁸Ba bana yané banaré binumbusu ba dubu banye, badé fwaré bikasé ba bondo ba kwakwansu. ³⁹Yeso am she ebokuna ngi am yira kuru kém am ngutu shi beré wu magadan.

Chapter 16

¹Bafarisa ba basaduki bam ba emakøle wu bam nondu wu nde a makøkyä bo kinwatø ki købøtø. ²Am kotu ha bo yende, "meleme ananya, bin jua shi nde, 'baka na mbwe wu cin, ndøke abøtø arifwana." ³Bucucu bika juande, 'ekadum mbwe wu bøø nna, ndøke abøtø aka rifwana wu səsø, bi letaka bəsø bika makø bokañ abøtø ndu, bidø letapen bəsø emakøkyä mbwe su. ⁴Ete yi bøø, bonttoo ba eya ehakatø ba enøganəm eletakatø, bada ha enakatø yi baka kyanø su ajeba omu yunus." Hanyondu Yeso am ngutsuhi. ⁵Bakøsenbo bam ba omu moondu, esøma emkoki shi ba etako bunambu bu detøn. ⁶Yeso am juabobo nde, nwankøcu nø bika ha enømana nki metseme mu bafrisa babasaduki." ⁷Gwa bakøse bam yarø ejua ba egungyu yiba nde, "Bere a nki kidønø taba bunambu bu detøn bungwa ha su." ⁸Yeso arø ba eleta miyindu yende, "bøn bonto ba bucin bu nkyanam, nki enyi binø juananəm ba egungyu yiban nde "bere a nki kidønø ba ba bunambu bu detøn hasu?" ⁹Bidø letamam bi ngako nki bunambu bu detøn aboru achon wa bana yasønø bonto okumøntø oguru okumøntø mbe kihyarø ba oyuatø ndøke a na shike bøn ejjua enøngøn? ¹⁰Bere a bii achon mbe aharø nki bonto ba batusa nø okumøntø oguru okumøntø, ndøke ana shikø ejjwa enøngøn enashike nø su? ¹¹Muna bi pørasø eleta nde ada nki bunambu bu detøn nnø juankan bøn ejuayim ha su? ta'nø eshi bika nanø enømana nø bang nki otsøtse wu bafarisa ba Basaduki." ¹²Gwa bam ngwata nde ada nki otsetse wu bunambu bu detøn kunko su, apen nde bamata eshiba eshangkyä yi bafarisa ba Basaduki. ¹³Mbwe wu Yeso anabang berø wu kaisar filibi, am bihi bakøse bana, nde, "Bonto ba tande nwan wu ntø ha anu? ¹⁴Bam juande, "bomobo ba juanande, yoana wu ecimbi mongomo mu sheu; bomombo Iliya, bomombo ba juanande Irimiya, mam a fumo bakøse babeKø. ¹⁵Am jua bobo nde, "bøn ha bi jua nde ame anu?". ¹⁶Siman Bituru am kotu yende, "A weh Almasiwu, nwan wu Esangø yi ofu." ¹⁷Yeso am kotu hawu nde, "A weh ntø wu echin, Siman nwan wu yunusa, nki ada etsørø ba kinəm bi juanka nø we su, a Tem wu anø abøtø. ¹⁸Me juakan weh nde a weh Bituru, a eta iyngya katsa nka lonøø eja yi ede yim. Eben yi hades ekø waya yi su. ¹⁹Nka haweh bi embaka bi engum yi abøtø. kinwatø ki orukyunø berø kəm kika dum abəsø ba rukyunø abøtø. ²⁰Yeso am ha eya ba bakøse bana bajata emakø ntømo nde a wu Almasiwu ndu. ²¹yarø mwe wungwaha Yeso am yarø ejuanka bakøse bana nde oka ndø yinke wurishelima, oka ngwa eyakø bang abandø wa bonto ba banzø, ba ba pasito ba anka ba baeshankya ba ekum yi fa'a, baka wura wu, banaka tacunwa wu onwasø esø yi etatø katsa. ²²Bituru am tandø wu abøbarø am juana wu, nde, "Yingya ha ema dana ba weh, wu Eyuamshi yingya ekø gwakole weh su." ²³Yeso am kyansøn am jua ba Bituru nde, "kyasø ndø kakata wum, ntø wu asungu! A weh eta yi endukun kam, nki odø nømananəm binwatø bi binø bi Esangøsu, ajeba binwatø bi bonto." ²⁴Gwa Yeso amjua ba bakøse bana nde, "wu aha mam anø kotun nde a batəsø meh nya, bucin a dasø ofu wuna, a cuata elendø yina, a batəsø ba meh. ²⁵Nki wu a nø kotunəm nde a tamshi ofu wuna nya aka jiyawu. Wu a jiya nø ofu wuna nki meh a naka fwaya wu. ²⁶Nki a enyi eka nyanzønø weh nde ofwayaka berø oka jiya købøtø? A enyyi ntø aka ha tami nø nki ofu wuna? ²⁷Nki nwan wu ntø ana ka ba ekya yi tøtan kəm ba bakøse bana. A mwe wu anakagom nø ntø wu aha mam bing bina katsa. ²⁸Lenø me juanka bøn, bomonbo ba binø Tem nøm hanyin, ba kø kii su banaka letan nwan wu ntø eshuwanəm ekya yinakəm

Chapter 17

¹Esə yi busoru e-eh chinbimdə ha Yeso ame ta-akoshi bituru yakubu aba yohana nwanəman, am takonwandəbo ndutu wu daha-daha katsa bo bobo. ²Bushi buma kyansən ekondu yiba, kubishi wuna aka hanəm anwenzəre abəsə kugutsa, ebarə yina em-wuratə shi pung eka hanəm kiphanzə. ³Musa ba Iliya bame chinbiya fa shi bo hanyondū baka makənanəm nsere bu. ⁴Bituru am ekakotu amjua ba Yeso nde, "To-o, edum yii basə hanyin ema nyanzə chika. Adundə okotuka nya nka na esarə etatə-fumo a yii be, fumo nki Musa, fumo nki Iliya." ⁵Atan ejuanangi nko ha, kifuku ki pugn kim tachu shi bo, bam engwa eya kifuknki, emjuande, "Ongwa ha a nwanwum wuu endo, a wundu nnə na nəm esəma ewuratə bu fukəhtə nə wu." ⁶Abəsə bakəse mbo ba ngwanə minyin ha, bam gwanumbu kunken bushi ashindo nki bana lo ka buchatə bagn. ⁷Gokungwa Yeso am ba du kuko bo nwande "chunwanə kazə lonə buchaatə su." ⁸Bame nwankə chunwa bama leh shizəkə ntə omo susu ajeshiba Yeso kəkana. ⁹Bam kyasəsuwa nəm Ettahngi katsa ha, Yeso am ha bo eya yi anka nwande "ezem yingya kazə juankan nə ntəmo su, tusandə mbwe wu nwan wu ntə asaba chunwaka akumkunko" ¹⁰Bakəseh banabo bam bihingwa wu, bam juande " nki enyi bonto ba enyakə ba jua nE nde Eliya aka ba sa ha-e?" ¹¹Yeso am kotu nwande, "Eliya aka ba nki ena nyansə binwatE. ¹²Zəkə minyindu ha-a, njuankam bən nde Eliya ndu abaka, bazə eleta wu su, aba minyindu, bame na ki baka na tami horu nə bu, a minyin du nwan wu nte aka nanə eyakə obo waba kunko. ¹³Bakəseh mbo bam eleta shinde a juankam bo offu wu (Yoana wu batisma) katsa ¹⁴Bam tusaba ejingi ebokuna ha-a, ntə mondu am eba kanako, am egun shi ekondu yina, nwande, ¹⁵"To-o, le emotsu yi nwan wuum, nki arə ba kiban ki egwa, a-engwa nəm eyakə bang, nki ki mulofanə wu oguchu kəm aba mongomo kəm. ¹⁶Ntaba ka wu bərə bakəseh babe, bazə kwarə tami wu su." ¹⁷Yeso am kotu yende, "ete yi epərasə eha bucin ba ebandə esəma, a mbwe wu aha nka dumnə ba bən? A mbwe wu aha nka nguha tusa nə ba bən? tabanə wu kam. ¹⁸Yeso am fa kungwa otətə ndu bəə eya, otətə kəm. Nwan ndungwa am takandə shi mbwe ndu katsa ¹⁹Bakese nbo bam ba fa yeso abəbarə bo yende, " Aenyi efanə ki makə zəkənə etamshi wu?" ²⁰Yeso am jua bobo nde, "nki bucin buban budə yesasu. Bucin nnə makən bən, bisarə ba bucin bu bukya tusanə bəsə essangə yi obwe yi etehesine hanya, bika makə ndutu wungwa ha 'chunwa otemsondə hanyo, aka sonde kinwatə kikə nensə -bən su. ²¹Atətə wa bəə efə yi angwa watə cimbin su aba enodu ba ejEə ozuko" ²²Ba edum nəm galili, Yeso am jua ba bakəse bana nde, "Baka ha nwan wu ntə abandə wa bonto kəm, ²³Baka wura wu, esə yi etatə katsa aka chunwa" esəma yi bakese bana emrəkə bang" ²⁴Bəsə batusa banə kafanahum, bonto ba ekota ofen bam bafa Bituru bo yende, "ntə wu eshankya wuban adə han ofen wungwa su?" ²⁵Yende, "aminyindu." bəsə Bituru a yirandənə obantətəh, Yeso am juansa bu yende, ba kotanəm ofen mambilegə bi eko gakə omu wu aha? bərə bonto ba banə tsatarən katsa here bərə eyuku?" ²⁶Bituru yende, "Bərə eyuku." Yeso am jua bu nde, "erə nde bama talokaka ba banə tsanəm angum katsa ha egom ofen kəm a. ²⁷Nki nde kikadə fa bo ekota ofen baka na ebəə su, ndE ezoru yi kuta kəm, lofandə andoo wu eshu, mutachunwaba eshu yi eka cunwa ba sanə ha. Mbwe wu oka mbaka nə ozoku wuna, oka fwaya bilengə bi ofen. Ta cunwa bi o handə nki ofen wum ba wube.

Chapter 18

¹Mbwe wungwa katsa, bakese bam bafa Yeso bo yende, "A nu a kyacin engum yi abet kunko?". ²Yeso am tongutaba nwan wu nkyanam kanako, am katashi wu antewuba. ³Am juande, "Bucicin nn makn bnn, adum nde bi kn kyansn bi dumshi bssn bondo ba kwankwan su nya, bssn bi bika yiran ejayi engum yi abet su. ⁴Nki miyin, wu a ko gishin ofu wuna bssn nwan wungwaha, a wundu a kyaci n engum yi abet. ⁵Wu a kotutan nwanwungwaha ba edkn yim nya, a kota ka meh. ⁶Wu a fan omu-fumo bondo ba bakotan meh bing bi bss kn, eka ci bama zer fasha wu olaswu egoku ozknm baka lofashi wu ezoru yi kuta kn. ⁷Egyukushi yi ber nki mbwe wu endukun! Ejeba nde ba mbwe bangwa baka bajeba, egyukushu nt wu ba mbwe bangwa baka ban nki wu!. ⁸Adum nde obo wube mam oguru ofan weh endukun, mbka lokashiwu. Eka nyanzaci weh eyira emikm ba egishi yi kinwat, nki elifand weh wusssn ogucu wu bakbak kunko ba abo wabe ba aguru wabe wasss. ⁹Eshi yibe eka taba weh endukunya, kukoru ta cimi yi, oloka. Eka nyanz ci weh oyira emikm ba eshi fumo, ba nki elofa nd weh ogucu wu bakbak kn ba ashi ahars. ¹⁰¹¹Nwak cun kad lejans bondo ba kwankwan su. Nki enyisu mbwe wu aha mam abet, bakese ba enwanknnm bushi bu Tem wu ans abet. ¹²Engwana yiba ha er muna? Adum nde nt ar ba bicukutu bonto bachon, fumo am lar, ak katloka amutu ndu an bibi ha ndutu katsa aka ngutu ennga fumo ndu a lar n ha su?. ¹³Adum nde a fwaya ndu a lar n ha nya, bucin nn makn bnn, esma yi ewurat yina nki a fwayatan ndu a lar ha, eka ci yi an bi nki mba amutu ha. ¹⁴ezkn nde ata omo bondo ba kwankwan bangwa kn a wuras. ¹⁵Adum nde nwanwu ma a nafawe kinwat nya, makna shin ante wu ban, weh bundu bak bak, a ngwaha weh nya, om takyassha shiwu nwan wu ma. ¹⁶Adum nde ad ngwaha weh su, nd ba bondo ba man bahar mam batat baka ngwa fakatn weh' nki bangwata nyans nnn ejwa nki engwa azoku wa bonto bahar mam batat. ¹⁷Ad ngwa ha bo sunya, tand ejina ngi brn bonto ba anka ba ebii Essang. Ad ngwa ha bonto ba anka bangwa su, kat cind wu nt wu adnn eleta Essang su mam nt wu an kotannm ofen. ¹⁸Bucicin me makn bnn, binwat bi bikand n br kn, bir ekand kn abet. Bi bisssn n brn essssn kn abet. ¹⁹Meh makn bnn, kinwat ki bnn, bahar bi kotunan bika nondu n, Tem wu a n abet aka naha bnn. ²⁰Eja yi bonto bahar mam batat ba bokunan edkn yim kn, nka dum bobo". ²¹Bituru am ba am jua ba Yeso, "Wu Ejuamshi, a oguru kinngnn nwan wu mom aka nafasa nnn nka halokanwu? Ekatusa kiconkihiars?" ²²Yeso am kotu ha wu nde, "Nde mmakn wehnde a da kiconkihiars su, eka dum kiconkihiars oguru bonto batat ba oyuat?" ²³Nki miyin, baka mak boku engum yi abet ba angum omondu wu ana kotunnm nde a fwar nfaa wuna wu an brn bondo bana ba obam. ²⁴Bss a yar shi n miyin, bam taba wu nwanu obam wuna fumo wu an biin wu bileng bi bitusan okumnt mbe oyuat. ²⁵Ada zkn ba kinwat ki egomsu ha, nt ndu na wu obam am ha eya yende, bama gusaya wu, ba okana ba bondo bana basss ba mfaa wuna wu sss, baka gom wu. ²⁶Nwan nduna wu obam am gwa gunshi ekundu ngi nt nduna wu obam yende, "Nt wu obam, ta esma yi sang, nka gom wura kinwat ki ntan." ²⁷Nki miyin nt ndu obam am na enmana yi emotsu, am jua nde, oma katloka ka okohondu, bama katlokashi nwanu kanako. ²⁸Kakata wu ba lokan nwanu kanako, am nde am fa nwan wu obam bss wu, wu an bii ngwa nnn okoho wu bonto bacon. Am hir koshi wu, am jihi koshi ozawuna, yende, 'gom okoho wu nn biin weh'. ²⁹Nwan numan wu obam am nondu wu yende ta ha meh esma yi sang, nka gomha wura weh kinwat ki ntan kabe. ³⁰Nwanu obam wu eyar sa ha am das shi pen ha, am fa bam finke shi nwan ndu man wu obam nde a gom tama wu okoho wuna. ³¹Bss bondo nba obam balen kinwat ki kigwan ha esma yiba yin rkn bang. Bam nd bam mak wurashi nt nduba wu obam binwat bi bigwan bi sss. ³²Nte ndu obam wuna am tongu taba wu, am jua bu nde, "Weh nwan wu obam wu bss, nkat loka weh okoho wungwa ha wusss, nki onondu ne me. ³³ad nyanz nde weh zkn ole emotsu yi nwan wu ma wu obam bss nlengwan emotsu yibesu?" ³⁴Nt wuna wu obam am na esma, am hand wu ba bonto ba ejikshi, tusa mbue wu anaka gom shi n okoho wu bang biin wu. ³⁵A bss Tem wu an abet anaka nan ba bnn, adum nde wu aha mam ad soka nwanwuman cind esma yina kn sunya."

Chapter 19

¹Em ba mbue wu yesu amamse ne ejua yingya ha, am katəlokashi galili am ba kyasə nkere wu yauda, konko wu gam wu urudun. ²Ebokano yi bonto amutu em ba bi wu, am kwarə takandəsə bo hanyondu. ³Bafarisa bam ba kana ko, ba emakəle, bo yende, "Enyanzən nde ntə a shee okana nki kinwatə ki aha mam ki kigwanə?". ⁴Yeso am kotu yende, "Bidə gingəle su, nde ntə ndu ana lonə boha eyarə ngi katsa a lobo onumbusu ba okasə?" ⁵Wu a lonə bo ha yende, "Nki miyin, ntə aka ga ba tətən ba man am bokushi ba okana, bo baharə bam dumshi egungyu fumo?" ⁶Bada bun baharəsə, bama egungyu fumo. Nki miyin, kinwatə ki Essangə ekatə bokunə, ntəmo adadə sənəsə su". ⁷Bam jua bu nde, "Gwa enyi enanə Musa a hanə eya nde ki nyakə ha efu yi ekungwa, ki ka she wu?" ⁸Am makə bo nde, "Nki etakandə yi esəma yiban, eji Musa ana kotu hanə bən nde bi kungwa bikasə baban, eyarə ngi katsa ha enada miyin su. ⁹Meh makən bən, wu a kungwanə okana adum nde ada nki juju su am fwataba omondu, anan juju. Wu afwatbanə okasə wu a ganə ba onyuna a nan juju". ¹⁰Ba kesen bo bam jua ba Yeso, "Adum nde erə miyin nki onumbusu ba okana nya, edə nyanzə nde bama fwana su". ¹¹Yeso am jua bobo nde, "Ada ntə wu aha mam aka kotutanə eshakya yingyaha su, ajeba ba ba kotu hanə baka kotuta. ¹²Bomobo ba bua bo bada kunkosu. Bomombo abonto ba nanə bobo miyindu. Bomobo ba kyansən egungyu yi ba miyindu nki engum yi abətə. Wu akota zəkə nə eshakya yingya nya a kota ka." ¹³Bam tahaba wu bondo ba kwankwang nde aka tarə bo abo afu waba katsa, aka nondu habo Essangə, ba kesen bo bam kungwa bo. ¹⁴Yeso am makə pen bo nde, "Katə lokanə bondo ba kwankwang, də kakəsə nə bo eba kam su, nki engum yi abətə ekotu cinəm effə ngiba. ¹⁵Am fahashi bo abo afuwaba katsa am katə lokashi hanyondu ¹⁶Ntə mondu am babərə Yeso, am jua nde, "Ntə wu eshankya, a binwatə bi cin bi aha nka nanə nka fwayata ofu wu edumbakə?" ¹⁷Yeso am jua bu nde, "Obihin meh nki kinwatə ki kinə kicin nki enyi? A jeba fumo anə kinwatə ki cin, adum nde weh kotunəm eyira edumbakə kunko nya batəsə enka ngi" ¹⁸Ntə ndungwa am jua bu nde, "A enka yi aha?" Yeso am makəwu nde, "Kadə wura ntəsə, kadə na shom su, kadə hi buhi su, kadə ha ekotu yi awurasu, ¹⁹Ko kyasə cuu ba maa, oka kotu fana bantə wu edumcu bu bəsə onə kotufanəm ba ofu wube". ²⁰Esem yingya yende, "O lenha nlecumshi ka bingyaha. A enyi eshike nə me?" ²¹Yeso am makə wu nde, "Adum nde weh kotunəm nde odum yerə-yerə nya, ndə nde ogusaya binwatə bibe, oka ha bonto ba badanə ba kinwatə su, oka fwaya mfaa abətə. gwa oka ba oka batəsə meh." ²²Bəsə esem yingya engwa wuranə binwatə bi Yeso a juana ne, am kyansən ba esəma yi erəkə, nki a wu ntə wu mfaa bang. ²³Yeso am jua ba bakese bana, "Bucicin meh makən bən, eka dum ba eyakə ntə wu mfaa a yira ejayi engum yi abətə. ²⁴Me makə tarən bən, eka hessəci enyam yi ekun ema yira ofushu wu jikyakəm, nki ntə wu mfaa eyira obam wu engum wu essangə" ²⁵Bese ba kesen bo bangwanə miyin, eke em ka bo bang bo yende, "Ama anu aka fwayata nə ofu wu edumbakə?". ²⁶Yeso am nwankə bo, yende, "Bərə bonto engya ekadə nasu, bərə esangə nya kinwatə ki aha mam ki ka nashi." ²⁷Bituru am kotu hawu nde, "Leh, ki katəloka ka binwatə bisəsə ki batəsə weh. Gwa a enyi kika fwaya nə?" ²⁸Yeso am jua bobo, "Bucicin nnə makən bən, bən ba bika batəsə nə meh, ebua yi faa kunko, mbue wu nwan wu ntə a naka dum nə mbande wu engim yina katsa nya, bən nwe binaka dum ba mbande oyuatə mbe baharə binaka kingə nəm okingə wu eruka oyuatə mbe ehiyarə yi ba Israila. ²⁹Ntə wu aha mam a katəlokanə abam, bondo ba baman binumbusu, ba bondo ba man ba bikasə, ba maa wu a bwanə weh, ba cuu wu a bwanə weh, bondo mam anum nki edəkə yimm aka fwaya bi bonto ba con, am fwaya tarə bun ofu wu edum bakə. ³⁰Epen de amutu ba banə ekondu mpungwa, ba naka dum ba egyukushu, amutu babana egyukushu mpungwa ha banaka dum ekondu

Chapter 20

¹nki obam wu engum wu abetə orə wende a ntə wu onum wu ana chiminə buchuchu nki ezangə bonto ba chweh onum wunanko. ²kakata wu ana kotutanə inki dinari fumo kigusa ha, am-eyehndəbo onum wunanko. ³am - echimində bəsə bilenge bitatə amele bun bonto ba chweh bomombo eji yi busha ban temcikəna asha. ⁴am - ejwanka bo nde, benzəkə ndənə onumko, nka habən kikinə yerə-yerə: miyindu bame yirandə chweh. ⁵am - echimində bun bilengə busoru, ba bilenge bichonbinye, am - enabun miyindu. ⁶bilengə oywatəmbefumo am - endəbun am - efaya bomombo etem asha. am - ejwanka bo ndə, " ankye nyi binətem shi-shi asha bidə na kinwatə su.?" ⁷bam - ejwanka wu nde, ntəmondu wu atanə bəsə chweh su, akindu". am - ejwanka bo, " Bənzəkə ndə nə onumduko. ⁸bəsə meleme ana nanə, ntəndu onum am - ejwanka manaja wu na wu nde, " atongu bontomba chweh nde ogomhabo ontsu wuba, yarə ba' bagwukushunnəha tusandə ba' ba yarənəha. ⁹bəsə ba' ba ba nə bilenge oywatəmbefumo ba' banə bam - ekota wahamam dinari fumo. ¹⁰bəsə ba ba ka basanə ba banə ekota bibaha, bam enəmana ndə ba ka kotaci, bo zəkə bam - ekota dinari fumo nweh wahama ¹¹bəsə bana kotanə ontsu wu ba, bam - enchuna nki ntə ndu onum. ¹²bam - ejwande bonto ba chweh ba' ba ba ba-gwukushunə ba-na jeshi kilenge fumo chwehnko onkatə bo yerə-yerə ba bəsə ba' kina nə chweh efiya kigusanko. ¹³Ntəndu onum am kotuha fumo wu banko nde " wasə ma nde nahaweh ebəsu. Okadə kotuta bame nki dinari fumo su. ¹⁴ta' kikinə kibe o ta' eyuhu yibe. ncha egomha bonto ba chweh ba ba' ba gyukushunə yerə-yeRə ba bən ¹⁵Bere eda yerə-yerə kam nna kinwatə nnədonəm ba binwatə bimsu? Bere onanəm ashiwa bə inki echinem?." ¹⁶Abəsə enə, ba egyukushu, baka dum ba eyarə, ba eyarə ha baka dum ba egyukushu ¹⁷Bəsə Yeso ana jicinwanə urushalima, am-eta bankəsə bana oywatəmbə baharə abəbarə am-jwankabo nde, ¹⁸Lebanə kika nwa urushalima, baka bandə nwanə wu ntə ba ba firistoci ba kuta bokushi ba bonto ba enyakə. baka nbeka hawu okinge wu ewura, ¹⁹Baka habunwu ba bonto ba ba dəleta Essangə su seh ja wa baka bumbuwu, baka bandEwu kitE kasa. Esəyi etatəkasaha banaka binkesəwu" ²⁰man wu bondo ba zabadi am eba bərə Yeso bokushi ba bondo'mbana. am egunshi ekonduyina am ezangə enakotu kanako. ²¹Yeso am-ejwanka wu nde "enyi yii onədonəm?" am ejwankawu ne, "ha eya yii anka nde bondo bam baharə bangwaha bama dum fumo kayana wube, fumo kambese wube obam wu engumyibenko". ²²Yeso am-ekotu am ejwande "bidəta kinwatə kii binə bihinəmsu. Bikanwatami ntuka wu nkə ne nwa ha?" Bam ejwankawu nde "kika nwa tami". ²³Am ejwankabo ntukawum bika nwatami jeba. Edumshi obowum wu kayana ba obowum wu kambese wum engya da yim nne hanəmsu, ayii ba Tem ananyansənə nki bo" ²⁴Bəsə bankəsə oywatə bangwa bangwashinəma engyaha, bam ena esəma ba bondo ba man baharə bangwaha. ²⁵Miyinduha Yeso am etakongu bo kanako am ejwande, "Biletaka nde bonto ba angum wa ba badəleta Essangə su, bama yiisheshika bo bokushi ba bonto baba ba egiim ba makəle nem anka afuwaba kasa. ²⁶Miyinduha emakade dum miyindu antewubankosu. Nki minyii pyenha wu ana do nəm edum wukuta antewubankonya a dumshipyen oba wu ban. ²⁷Wu ane donəm edum wu eyarənya, a dumshi oba. ²⁸Bəsə nwanu wu ntə adəba nki efenhawusu, a ba' nkii efenha, aka ha enyangə yii na nkii egomtanshi bonto amutu ²⁹Bəsə bana ciminə Yerikoha bonto amutu bam batəsətauwu. ³⁰Bonto ba ebukən baharə bana dum ojoho kuta Bəsə banangwanə nde Yeso echinəmha bam eyu kiyu "To'o nwanuwu Dauda le emotsu yibəsə." ³¹Bonto bam ekerə bo ejwankabo bama dum shinə, bam egya yansə bang "To'o nwanuwu Dauda le emotsu yibəsə ³²Yeso am etemshi am etongu bo am ejwande, "Enyii yii binə donəm nnababən?" ³³Bam ejwankawu, To'o nde ashiwabasə amambaka" kawu "To'o nde ashiwabasə amambaka". ³⁴Emotsu enko Yeso, am edukuko ashiwaba. Abando kasa bam fayata eleka bam ebatəsə wu.

Chapter 21

¹Bəsə yeso ba bakese bana bana banə anshushuan ba urishelima tusandə bətafani ndutu wu olives ndəke yeso atə sə nde bakese bana baharə , ²am, jwankabo, ngutunə ngugyu wu anə ekundu ha bika le kunku hanyo, ba go katə ka wu ba hidohina. səsəne hi tabanəməh bi. ³adunde ntəmodu a bihigwa bən nki kunkundu nya, ndəkə bika jwanka wu nde ,too' edon bi, ndəke ntə ndu aka sə ha loka ba bən bi, ⁴en gya yi sese. e gwa nki e wayisheshi ntə wu ecikəna ejwa yi ba eha ejwa yi esangə banəm nde a jwana ketə nde , ⁵jwankamnə nwan wu okasə wu siyona , le ngum aka ba kabe , nte wu de eotsu , ejihi banəm kunku katsa. ??ndəke ba kese bana bam ngutu bam na bəsə yeso ana jwankam nəbo. bam taba kunkum ndu ba hindohina ⁷bam taba ebarə bam yikatə shi kunku ndukatsa, yeso am dum shi ebaregi katsa, ⁸Amutu wu bonto bomobo bam yikatə ebarə yiba ojoho katsa, bomobo ban ngwatə tashi betə ban yii ojoho katsa. ⁹ndəke amutu wu bonto ba banange kondu yi yeso ba bana batəsəngwane wu bam yu bi yukuna, ¹⁰hozanna nki nwa wu dauda ! ecin ema dum yi ntə wu abanə nki edəkə yi Too basə ! hozanna egum yi kuta! ¹⁰mbwe wu yeso asa yira banə urishelima, ban gungyu basese bonto e səma yiba emteh bam jwa , "Anu wungwa ha ? ¹¹Amutu wu bonto bam ha ekotu , wungwaha a yeso oba wu essangə a cimiyo ne nazariti wu. galili. ¹²ndəke yeso am yirandə otuta wu enyade nko, kungwa cimindəshi bonto ba sese ba ntuu otuta ndu enyade kunko am kunkeyesə ba teburu ba bonto mba ekiyansən bilengə ba bi edum bi bonto mba ntuu wu abumbu. ¹³An jwanka mbo , " erə enkəkətə nde, otuta wum baka yu wu otuta wu enyade , ndəke bi kadə katə wu eja yi bonto ba buhii su. ¹⁴ndəke bonto ba ebukən ba bonto ba eban yi abukən ashi ba akaburu yeso otuta wu enyade kunko, am kwarə takandəse bo. ¹⁵Abo mbwe wu biba ba e ha ejwa yi Essangə ba bonto ba enyakə ba lenəm bing bi eka eke bi ananə, bo bangwanə bondo ba lee bam eyukunanəm otuta wu enyadekunko ejwananəm " hozanna nki nwan wu Dauda " bam dum ba esəma yi ba embihia. ¹⁶Bam jwankam wu, " we ongwaka binwatə bi banə jwananəm ? yeso am jwakambo, Aminyi ndu! ndəke weha odə na egingərə su A kuzoku wu bonto ba kwankwan ba bondo ba arin bana fayatanə enyadesu? ¹⁷Ndəke yeso am katəloka bo am ngutu berə wu Bethany Amsashi hanyo. ¹⁸mpugwa ha buchuchu bəsə ana kiyasən banə ngungyu wu kuta kunko, am ngwa ezo. ¹⁹bam leh kitə ki ogyokyu ojoho kunko am də tusa kitə ki gungyu adə leh Essangə yi ngi kitə nki katsa su ajeba afufu. Am jwa ba kite nki ndə, "we kitə kingiy pungwa ba ekundu oke na tare bun Essangə su , ndəke kitə kingiya abando katsa kim kusashi. ²⁰Ba efe yi minyin bucatə bumna ba kese bana bam jwa , Amuna minyi kitə nki ogyokyu nki ki kusanə? ²¹yeso am ha ekotu am jwankabo,adum nde weh ha bucin ba essəma fumo ada ba bucatə su, weh okə na makə shi kinwatə bəsə ki nnanə ba kitə ki ogyokyu kingya ha su, ndəke weh zəkə oka natami ejwa ba ndutu a cunwa. ²²binwatə bi ahamam bi bihinə enondu yiban kəm , adum ndə bi letan nya, bika fwaya??²³Mbwe wu yeso a yirandənə otuta wu enyade kunko, ba pasto ba anka bokushi ba bonto ba banzə mbaba bam bafa wu mbwe wu ana shangkyan nə, bam jwan ndə, " aba anka wu a ha onə nan binwatə bingya? ²⁴yeso am kotu ha yende,meh zəkə nka na akə bən anka wu nnə nan binwatə bingya ha. ²⁵A omuwu aha ecimbi mongomo musheu mu yoana mu cimiyanə" bam ngwana ba egungyu yi ba, bo yende , " ²⁶ki juande 'akubətə, aka aka makə bəsə nde, anki enyi kidənə leta wu su?Ki juande labərə bonto kirə ba bucatə bu bonto .nki baletaka yoana a ntə wu anə jicin ba ekum yi essangə ²⁷?Bam kotu bam makə yeso ndə, ki də leta su ??wu zəkə yende, "meh zəkə nkə juankam bən anka wu nnə nan binwatə bingya bu su. ²⁸Bən ha enəmana yi ban erə muna? ntə omondu arə ba bonto baharə, Am ndə fa wu fumo am juande, nwan ndə ona cue onumkəm nna. ²⁹Nwandu am kotu ende, nke na su, kakata ha am kyansə enəmana yina am ndə ³⁰ntə ndungwa am ndə bərə nwanandu kihyarə ba am jua jebabu bəsə a makə nə wu ngwanwe ha. nwan ndu ngwaha yende .nka ndəteh wu də ndə su. ³¹Bonto baharə bangwa ha a wuaha ananə kinwatə ki tətən anə kotu nəm? boo yende ca wu eyarəsə ha yeso am jua bobo ndə bucin meh makən bən bonto ba ekota ofen ba bikasə ba ekwarə babaka yirasa Essangə eji engum yi a bətə nki bən. ³²Nki yoana ana ba bən eyuhu yi cin katsa, bidə ngwata wu su, kakatawu bonto ba ekota ofen ba bikasə ba ba ekwarə bana leta kawu bən ha kakatawu bi leka kinwatə ki kigwanə bidəkyansən ba ngwa kakata ndəkə bika leta ngwatangwa wu su. ³³Fuketə nə ega enongi, bai na ntəondu, wu onum. Am doo onum ndu kəm, am finkye kafa wu, am nashi ofushu wu emonfa bi fiong onum ndu kəm am loo shi otuta wu abətə nki elecu ejangi am gusaya hashi onum ndu ba bonto ba etəma bomonbo nki mbwe nkyanam. Am ngutu shi egunta bərə omondu katsa. ³⁴mbwe wu ekam bi fiong bingya am naba, am təmasə biba bomonbo ba taba wu binwatə mbi onum. ³⁵Bonto nba etəma bam kooshi bi banbagwa ,bam, bumbu oba fumo bam wura wu fumo ba bam cunku omo ba ata . ³⁶ntə ndu onum am təmasə bun bibabana bomonbo ba bacin mba eyarəsə ha zəkə miyin bonto ha etəma bangwa bam na jeba bobo bəsə bana nanə ba bangwawe ha. ³⁷kakata wu yingya ha, ntə ndu onum am təmasə ndə nwana kaba am jua nde ,baka ngwaba nwan wum ?³⁸Bəsə bonto ba etəma ba lenə nwan ndu bam jua ba egungyu yiba , congwaha a ntə ndu fərə. banə ki wura wu ndəkə kika ya fərə ndu onum ! ³⁹bam ta shi wu , bam loo cimiya wu onum ndu kəm bam wura shi wu. Gwa ntə ndum a banya aka na muna ba bonto ba etəma bangwa ha?⁴⁰Ggwa ntə ndu onum a banya

,aka na muna ba bonto ba etəma bangwa ha? ⁴¹bam jua ba nde , aka wura bonto ba bəə etəma bangwa ba egishu , am gusaya cində onum ndu ba bonto ba etəma bomobo ba baka gom nə mbwe wu ekondu ??⁴²yeso am jua bobo nde , " bidə gingərə le Essangə yi ejua yi tee kəm su , " eta yi bonto ba elloba dasənə a yingi ake eke kabasə?⁴³Nki miyin meh makən kota engum yi Essangə kaban hacində ba bomonbo ba baka nayansə cinə? ⁴⁴ntə wu a gwanə eta yingya katsa aka bwetəsa wu eta yingya egwa konə eka goku wu??⁴⁵Bəsə ba pasto ba bafarisa bangwanə ega yingy ha, bam leta shi ndə ejaba afu waba katsa? ⁴⁶bəsə ba nənganə nde ba kowu, bam lo shi ebokuna yi bonto, nki bontombo ba taka wu ante wu anə cikənan ba ebuka yi Essangə

Chapter 22

¹Yeso am juana bun bobo ega kəm, yende. ²Engum yi abətə arə bəsə ngum omondu am naha nwana eda yi efwa okasə. ³Am təmasə biba bana nde bama tongu bonto ba bana dakə nə nde bama ba ejingi eda, ban dasə eba. ⁴Ngumdu am etəmasə kyasə biba bomombo, yende, "makə nə ba badakə nə ha nde, Nnaysənə katə ka eja yim, Bama mbəəka, andoo wu a kyacinshinə ba bomombo ba kuta, bama katə nyasə wura ka binwatə bisəsə, Banə eji Eda. ⁵Bonton bo badə tapen ejuangi ba eruhuasū ban ngutucində shi, Omondu onumwunakəm, Omo ntukəm. ⁶Bomombo bam koshi bibambo bam habo eyakə, bam wura bomumbo. ⁷Esəma ngi Ngum embihia, am təmasə bonto bana ba ekangərə, bam wura bonton ba, ba wura nə biba ban gwa ha, bam ngangəkə fya wuashi ngungyu wuba. ⁸Am juankam biba banabo, bama nanyasə katə ka eji eda, bonto ba badakə nə ha badə nyanzəsū. ⁹Nki miyin, ndənə, ojoho wukuta bi dakə taba bonto ba bika fwaya taminə bama ba ejingi eda. ¹⁰Bibanbo bam ndə bam taboku ba bonto ba bafwaya tami nə, bacin ba babə, Esarə ngi eda emyisheshi. ¹¹Ngum ndu am bande a le ejangiha, am le omondu adə fa ebarə ngi Edasu. ¹²Ngum du am jua bu nde, wasə, ona muna oyiraba nə hanyin adaba ebarə yi edasu? Ntə ndu adə juana tami kinwatə su. ¹³Ngum ndu am makə biba bana, "kandə nə ntə wungwa abbo ba aguru, bi lofandə wu effu kəm, eji a ka gyanə ba enəmafa angyi. ¹⁴Nki ba na tongu amutu, ban catashinkyanam. ¹⁵Ba farisambo bam ngutushi bam nanyasə bəsə ba ka koo nə wu nki ejua yi na. ¹⁶Bam ye handə wu ba kese baba, ba Bahiridu, Bam juankam yeso nde, "Ntə wu eshang kya, ki letaka a weh ntə wu bucin, weh shang kyanəm ojoho wu too basə bucin katsa, Odə fanəm enəmana yi ntəmokabe su, odə kyanəm endo ofu bonto kəm su. ¹⁷Makə bəsə, enyi enəmana yibe? ki ha kaisar offen bere muna. ¹⁸Yeso aletaka enəmana yi bə, yi ba, yende, bi makəleme nki enyi, bən ba ehong cikəna. ¹⁹Kya nə me bilengən bi "Bam takya bawu bilengən bi. ²⁰Yeso am juankam bo nde, "A onwenzərə ba edəkə. ²¹Bi anu katsandu "Bo yende "a bi kaisar" Yeso am jua bobonde, "hanə kaisar binwatə bi binə bi kaisar, Esangə ha bi binə bi Esangə. ²²Bam ngwa shi miyinha, egishu emna bo bam katə lokashi wu bam ngu tu cində. ²³Kigutsan ki Basaduki bomonbo, ba ba juanə ndə ecuwa kyasə kakata wu ekii susu, bam ba kanako, bam bihingwa wu nde. ²⁴Ntə wu eshang kya, Musa a juande, ntə am kii, ada ba bondosu, ema dumka nde nwanwuman a fwa tashi okasəndu aka bua ha wu bondo. ²⁵Bondo ba man bomombo barə bacon baharə, wu eyarə sa am fwatashi wu am kiishi, adə bwa katə bondo su. ²⁶Wu kihyarə am enangwa shi miyindu, miyindu ba wu kitatə, cində tusa ba wu kihyarə. ²⁷Kakata wu bama nawuraka miyindu, okasən du am kiishi. ²⁸Gwa mbue wu ecunwa kyasə anaka dum okasə wu anu kakata wu basə so bama fwaleka wu. ²⁹Yeso am kotu babo yende, "bi nəna ka, nki bidə leta effu yi sheu yi Esangə ba anka wunawu su. ³⁰Nki mbue wu ecunwa kyasə efwana eda su su, epen ha, wu aha mam aka dum pen bəsə ba kese ba ahətə. ³¹Nki mbue wu ecuwa kyasə nya, bidə gingərə leshi kinwatə ki Esangə emakə nə bən su--ndə. ³²Ame Esangə yi Ibrahi, Esangə yi Isaku, ba Esangə yi Yakukubo, Esangə ada yi a tətə su, a Esangə yi ba banə ba muasə. ³³Bəsə bonto amutu ba ngwanə minyin, egushu em na bo ba eshankya yi ngyaha. ³⁴Mbue wu bafarisa ba ngwanə a temsə ka Basaduki ha, bam dum boku. ³⁵fumowu ba kunko, wu anacerə nə okingə am nawu ebihingwa yi emakəle wu- ³⁶"Ntə wu Eshangkya, a enka yi aha yi ekyacimshi nə okingə wu enka kəm. ³⁷Yeso am juankam wu nde, "Ndo to"o Esangə yi be ba esəma yi be yi səsə ba enəmanaiyi be yi səsə, ba tung wu be wu səsə. ³⁸Engya ha a enka yi fumo yi ekyaacin shi nə. ³⁹Enka yi kihyarə katsa erə bəsə ngingya ha- Ndo ntə wu edumcu wu be bəsə onə ndonəm egungyu yi be. ⁴⁰Abinwatə bihyarə bingya ha ejua yi Esangə ba temnə katsa. ⁴¹Mbwe wu bafarisa ba bokunanə eja fumo, Yeso am na bo ebihingwa. ⁴²Yende, "enyi binə nəmananəm ba wu enatami? A nwan wu anu?" Bam jua bu nde, "a nwan wu Daudu ⁴³Yeso yende, "Ena ma muna otətə kunko Daudu anə tongun wu to"o, aka juanan de. ⁴⁴To'o am jua ba to'owum, dum ba kayana wum, tusa mbwe wu nka fanə ba bashinə weh abawabe kunko. ⁴⁵Ande Dauda a yu Kirisiti 'Teh,' aka na muna a ka dum kyasən nwa wu Dauda?" ⁴⁶Ntə wa tami nə wu ekotu susu, ntəmo am bingwa tarə bun wu ebhingwa yimo su.

Chapter 23

¹so am juana ejua ba ebkuna ngi bokushi baba kese bana, ²Yende bonto ba enyake baba farisa ba edum nem eja yi Musa, ³Nki minyin kinwatE ki ba make nE kinwatE ki ba make ne bEn nya na ki, nanE binwate bigyaha bika batEsE nE bi⁴A minyindu ba ego tami nem ecua yi eruwa bi bine hanem egyushu yi ecua, baka bam cuasE fanwa bonto ebake katsa. Boba afu waba nya bake tale ekantE nde bama cua su. ⁵BinwatE biba shew ba nande nki bonto baka ba ley. Nki banan binwate ba eda ba runEm ebare yi kuta. ⁶Ba ekotu nEm eja yi edum yi cin eji eda, ba eja yi cin atuta wa nde EssabgE. ⁷Ba etongu bihi yi ekokyase eja yi ntuhu baka baka tongu bo nde bonto ba eshkya. ⁸Ada nde ba tongu jeba bEn nte wu eshankya su nki nte wu eshankya are yere-yere ba bEn ba sEsE a bEn bondo ba man. ⁹Kade tongu nE omondu teh bere kem su nki a teh fumo bine bu bokushi ba wundu, are abEtE. ¹⁰Bama kade tongu nE bEn bonto ba Eshagkya su nki nte wu eshangkya wuban are fumo a Almasihu. ¹¹Wu anE wu kuta ben kunko oba wuban, ¹²Wu a ko kyase ne ofu wunawu baka ko gyishi wu, wu a ko gishi ne ofu wunawu baka ko kyase wu. ¹³Eyake a yiban bonto ba enyake ba Bafarisa ba baegwakacu bi temcu ka bonto yira eja yi egum yi abete. Bide yirande su bide haloka baba bane kotun nde bama yirasu. ¹⁴Eyake a yiban bonto ba enyake ba Bafarisa nki bi wura nem ba banyum baba ba ki ne ¹⁵Eyaka a yiban bonto ba enyake ba Bafarisa ba bonto ba eyukuna! Bi endenem konko wu ezoru yi kuta ba ba bere nki efaya kese fumo baka-bake bin kate shi wu Ntakera wu a gyacinE ben Ogochu. ¹⁶Eyake a yiban bonto ba ecici ba ebukun ben ba bine juande wu a butsa nE ba eja yi shew ada kinwatE kimo su, wu a butsa ba eta yi nwenE nwenE yi eja yi shew ebutsa yina ema kandE ka wu. ¹⁷Ben bonto ba Ebukun ba Ebin anu a kyaci nE eta yi nwen-nwen bere otuta wu ede wu onE eja eta yi nwen-nwen yi shew. ¹⁸Bun nde nte wu a butsanE ba eja yi sheu otuta wu ede kunko ada kinwate kimo su. Wu a butsa nE ba eha yi kate ne katsa ndu ebutsa nginyi ema ko ka wu. ¹⁹Ben bonto ba ebukun a wu aha a kyaci nE eha, bere eja ngi ene shew yi ba kate nki eha ngi EssangE? ²⁰Nki minyin wu a butsa ne ba ebandE yi otuta wu nyade kunko, a butsa ka ba bi, ba kinwate ki kine katsa. ²¹Wu a butsa nE ba otuta wu enyade Essange a butsa ka ba wu anE kunko ndu, ²²Wu a butsa nE ba abEtE a butsa ka ba elendE yi Essange ba eja yi anE dum nE katsa. ²³Eyake a yiban Bafarisa ba bonto ba enyake, Bonto ba eyukuna bi etaciminem fumo oywate kem wu essange yi bite kem afufu wa abwe, ba biyan bi kateloka pen ka mbi eruhua ha ama, okinge, ba emotsu, bokushi ba eha bucin bigyaha a bi enyazecine nde bi na ba elezeka bi shike ne ha su. ²⁴Bonto ba ecici ba ebukun bika yuru tami shi enyunyun a sonde bika muna tami enyam yi ekun. ²⁵Eyaka a yi ban Bonto yiban bonto ba enyake ba Bafarisa bonto ba eyukununa bika shua tami kakata wu ntuka ba efa yi eya bi eya ante wuba a pen eja eri yi kwenyinyi enE. ²⁶Weh nte wu ebukun wu Farisa kem yare eshuam yare eshuamshi ante ndu ntuka ba efa ngi ndeke kakata wuba aka nyanze. ²⁷Eyake a yiban bonto ba enyake ba Bafarisa ba bonto ba eyukuna bire wende a ezom yi ba sEnE olo wu pung, bonto ba cin ashi kem (Kubin) ante a bikuhu bi akum ba erii efEkEm-efEkEm. ²⁸Abese bine ashi wa bonto kem aben ba cin, ante nya a eyukuna ba cue wu bee. ²⁹Eyake a yiban bonto ba enyake ba Bafarisa ba bonto ba eyukuna bi lokatE ezom yi bonto ba eha ebuka, bika bika zonzu nyasenem ezom bonto ba cin, ³⁰Bika juananem nde foru kinare nbwe wu ba cubasE ki sade baha bonto ba eha ebuka su nya? ³¹Nki minyin bi haka afu waban ekotufana nde a bEn bondo ba bonto ba ewura bonto ba eha ebuka. ³²Ema nde bi fayisheshi ka emakEle yiba cuban. ³³Eyo a bEn bondo ba efambu bika na muna bika mi okingE wu obam wu ogucu? ³⁴Nki minyin, le, meh tEmasE ba bEn ba bonto ba eha ebuka, ba bonto ba enoru ba bonto ba enyake bika bika wura bomobo bim bande bomonbo bika warE bomonbo bisangna, atuta wa ede EssangE waba kem bika batEsE bo bigungyu-bigungyu, ³⁵Efwaya yi katsa ha kinEm ki bonto ba sheu ba bawarenE bErE wungwaha kem kika nwake kyase afu waban katsa. cuaba kinEm ki Habila nte wu cin tusa ki Zakariya nwan wu Bara kiya wu bina wuranE ante wu Otuta wu ede EssangE ba eja yi sheu ante ko ha. ³⁶Bucicin me juanka bEn wu aka cunwa konE bon ba Ete yigyaha. ³⁷Wurishelima, Wurishelima, weh wu weh wu oranE bonto ba eha ebuka om cunku bomobo bama yebawe ata Oguru KinEgEn nna katun nen nde nkate boku bondo babe bEsE ezake ekatE boku bondo bana afuru wanakEm weh ena dE kotu su. ³⁸Leha bame katEloka bEn obam wuaban TsasEra. ³⁹Meh make jenba bEn bike ley bun meh su ajeba kigutsa ki binaka juana nE nde "Ecin ema dumbokuka ba wu anE banEm edEke yi wu Eyuamshi kunko."

Chapter 24

¹yeso am cimbiya otuta wu enyade nko am kota shi ojo wunawu. bakese bana bamiba Ekiwu otuta wu ²enyade. dake am kotuha bo, yende, " bi elenem biwatə bingyala bisəsə ? bucin mən njuankan beni zəkə etafumo yi baka kalə zəkanə Emo katsa baka pəranə esərasəsə.³Bəsə a dumshinə etta yi zaitun katsa, bakəsə bana bamba kanakə efumbusu kəm bam ju a bu nde, " a enyi ekakyanə ebayibe ba yi eman yi berə? " ⁴yeso am kotu am kotu habo nde, " tanə eshi ntə mo akadə fa ben engna su. " ⁵Nki amutu baka ba ba edəkə yim. ban juande," a meh Almasiwu, "baka fa amutum wu bonto baka nənə."⁶Bi kangwa Ekum yi egum-egum ba enka yi egum- egum - egum bi tanə eshi kazə lonə buchatə su, nki ema dum nyikeka nde binwatə bingya ha bima gua, egyukushu ngi edə ba tansu. ⁷Nki eruka eka wa ba eruka, engum eka wa ba engum.ezoo ekana ba eshishekə yi berə eja kom amutu. ⁸ndeke yingya yisasə atan eyarə yi ebwa.⁹Kakata wu yi ngyaha baka ha ben eyakə bang baka wura bən.bərə wu səsə aka shi bən nki edəkə yim. ¹⁰kakata wu yin gya amutu baka dukun, baka ya ontsu wu egungyu yiba, ba eshi jikəshi egungyu yiba. ¹¹Biba ba eha enka yi Esangə amutu baka ba ba wura baka fa amutu baka nənə.¹²Nki ebəə eka mərə bang, efiyana eka gwade. ¹³Wu a nyuwata tusanə egyukushu katsa aka fa ya etamshi ofu. ¹⁴Baka ha ejwa yi chin yi engum yingya berə wu səsə nki edum ejuana kotu ofuwu eruka' yi səsə, kakata wu yingya ha eman yi berə eka ba.¹⁵Nki minyen, bi le kinwatə ki kwanyiyi ki ebiyasə nya, ki ntə wu eha ebuka Daniyel ana juana katə nə ba, Daniyel wu eha ebuka anarə ejayisheu (Ntə wu anə tsengən yi angwantashi,) ¹⁶babanə berə wu yauda bama lonwandə atakatsa, ¹⁷Wu anə otə ndu akadə cishuwa nde oma ta kinwatə obantəte wuna kəm su. ¹⁸wu ang onum kunko akadə kyasə ba obantəte omata ebarə yi kuta yi esoru su,¹⁹Egyushu yi ba banə ba affin ba ba banə mbusun bondo esə ngi kunko! ²⁰Nondu nə esangə nki elo yiban emakadə dum mbue wu ofifisu, zəkə kigutsa ki asabati. ²¹baka na eyakə bang yi kuta, yi badə nale efə yina su, eyarə yi berə ciba nna, susu bakə nale bun efə yi na su. ²²badə səkəsə ese ngi su nya, nte wu a yessənanə emii egyushu yingya kunkosu, nki ba a chanə, baka səkəsə esingi. ntə am makə bən de.leba, Almasiwu arə ha!²³ntə am makə bən de.leba ,almasiwu arə ha!. ²⁴Nki ba eha ekum yi Esangə ba awura almasiwu ba awura ba ka baka kyanəm binwatə bi eka–eke,nki baka yere amutu egwakəm,eka na nya ba mba ba chang ha. ²⁵Lenə, mbue ndu kaka bazəkə ba nmakə ka bən.²⁶Nki miyin, ba jua ba bən," arə ba weh ocha kəm də ndənə ocha kəmsu. zəkə ba jua " arə baweh ebirə yi otuta kəm, "də ngwanə su. ²⁷Bəsə ogwa anə berə nəm okutu wu berə wu kayana cində okotu wu kanbese amiyindu eba yi nwan wu ntə enaka dum nə. ²⁸Eji ekum yi enə. a eji binyun bi eya akum binə bokunanə.²⁹mbue akə ci su kakata ndu ese yi eyakə ba, kigutsa kika gwa efu otsərə okə ha kifa nzə, su ezutsu eka gwa sha kubətə. ba anka ba abətə baka shishekə³⁰Gwa ecingə yi eba yi nwan wu ntə a ka cimiya kubətə, ezo yi berə eka na esəma yi erəkə,ba ka le nwan wu ntə ebangm kifuku kənko ba anka ba ekya yi kuta. ³¹Aka təmasə ba kese, ba eya yi esungu yi anka, baka bokuna ba bacanə akotu anye wasəsə, egyukushu yi abətə cində egyukushu yi mongi!³²Shang ta nə ba kitə ki ogyoku. Etayina em yarə ena afufunya, bike leta nde ogwa ama anshushua. ³³A miyindu, bi leka binwatə bingya bisəsə nya, enyanzə nde bileta, a naka anshushua, ama eben katsa.³⁴Meh makən bən bucin, eteh yingyaha ekə cimi su binwatə bingyaha bika gwa wura. ³⁵Abətə ba ashindo bika man, essangə ngi ejua ha ekə man su.³⁶Nki kigutsa nki ngyaha mam mbwe, ntə wa aleta nə susu, akarə bakese ba Esangə ba abətə, zəkə nwan, ajeba teh kəkana³⁷Bəsə esə yi Nuhu enanə, abəsə eka dum nə nki eba yi nwan wu ntə. ³⁸Esə ngi kunko miyin ezoru yi ena mii nə berə wu səsə edə mii tan su ba eyanəm ba enwanəm, ba efwanəm ba efwatanəm tusa cində kigutsa ki Nuhu ana yiranə kuru kəm. ³⁹Banadə leta kinwatə kimo su tusa mbwe wu ezoru ena nwamshinə bo amiyindu eba yi nwan wu ntə enaka dum nə⁴⁰Gwa bonto bahaerə baka dum onum kunko baka taka cunwa fumo, bam katə lokashi fumo kakata. ⁴¹Bikasə baharə ba egokunəm baka taka shi fumo, bam katə loka shi fumo. ⁴²Nki miyin dum nə ba ezənza, nki bidə leta kigutsa ki wu eyuamshi ana ka banə su.⁴³Leta katə yingyaha, adum nde ntə wu obam a letaka mbwe wu ntə wu buhi aka banə nya, aka dum nyansəshi akə haloka obam wuna baka mbaloka nde bama yirandə su. ⁴⁴Nki miyin dum nyansə nə, nki nwan wu ntə aka ba ada mbwe wu bi letanə su.⁴⁵Gwa anu oba wungwa wu ekotuna ba enoru, wu ntə wuna wu obam ana fanə nde a lecuwu obam, aka habo bi eya mbwe katsa? ⁴⁶A oba wu ecin, wu ntə wuna wu obam aka fanə wu cue wuna katsa mbwe wu aka kyasəbanə. ⁴⁷Meh makən bən bucin ntə ndu obam aka katəshi wu binwatə bi anə bibi katsa.⁴⁸Adum nde oba wu bing bi bəə am nəmana shi esəma yinayi kunko, "Ntə wum wu obam a bakəshika," ⁴⁹Am yarə shi ebumbu bondo mba obam nya, am yirashi eya ba enwa ba bonto ba enwa nya. ⁵⁰Amiyindu ha Ntə ndəwu obam aka ba kigusa ki oba ndu atə leta su ba ambwe wu atə su. ⁵¹Ntə wuna wu obam aka gashi wu kihyarə, egyukushu ngi katsa aka dum yerə-yerə ba nonto ba bing bi bəə, baka lofa ndə wu eja yi banə gyanəm ba enəmafa angi.

Chapter 25

¹Engum yi abətə enaka dum wende a ezambutu oyuatə yi etangutunə biburu bi kifanzəy hkieleka nki ekota onumbusu ndu eda. ²Bachon bary ba ebin, bachon barə ba enoru. ³Mbue wu ezambutu yi ebinyingya, ena tanə biburu biba bi eleka, bandə taboku ba nkakə su. ⁴Ezambutu yi enoru heme kota nkakə kiburuki bokushi ba biburu biba, bi eleka. ⁵Bəsə onumbusundu eda, ana bakəshinə, bamzerə kuyoto, kuyoto kum tashi bo. ⁶Buchu ante ban ha enka, "lenə, ntəndu eda, Ndənəbi tabaw. ⁷Ezambutu yingya yisəsə emchumwa enanyansə biburubi ba bi eleka. ⁸Ba ebinha bameiwankam ba enoruha, "tohalenəbəsə nkakə wbam nki biburubi eleka bi nyimennanya. ⁹Mba enoru bam kotuha bonde, "nkakəndu akəyesabəsə babənsu, ndəpennəma bərəbonto ba egusaya bigusahanə afuwaban. ¹⁰Mbweh wu bana ngutuchiminə egusaha, ntəndu eda, am tusabashi, ba bana zənzannəwuha ban engutuchubu ejangi eda, ban chubashi eben. ¹¹"Kakataha ezambutu yingya embangwa nde, ntəwu obam, ntəwu obam, mbakaha bəsə ebengi. ¹²Am ekotu am jwankahabo nde, Bucichin nnəjwankanbən ndəletabənsu. ¹³Nki miyin dumnə ba eta eshinki bidəleta kigutsa ba mbwehsu. ¹⁴Nki erə wende a ntəmondwakə yira bərə omundu kunko, Am tongu ba nkəsəbana am hafashibo mfa wuna. ¹⁵Fumo amhawu ban talanti bachon, əmondu am hawu baharə, ndufumo ha am hawu talanti fumo wahamam anafayamfa yerə-yerə ba enatami yina, ntəndungwa am ngutu ekunta. ¹⁶Wu ana ko tanə ba talenti bachon am engutu abundo katsa ogusa nweh, wu anakotanə batalenti bachon. ¹⁷Eyuhungii katsa nweh, wu anakotanə batalenti baharə am fayatarə batalenti baharə. ¹⁸Ndəke oba wu anakotanə talenti fumoha, am gutu chində am chum ofushu am fumbushu bilengən bi ntəndu obam. ¹⁹Kakatawu mbweh bang ntəwu obam ndu biba, bangwaha amkyasəba efarə bilengən biba. ²⁰Obawu ana kotanə ba talenti bachon amba etaba batalenti bachon bomombo am ejwande entəwu obam onahame batalenti bachon le, mfayatarəka batalenti bachon. ²¹Ntəwu na wuobam am ejwa bunde ntkotuka osoko, obawu chin ba buchichin! wehnanəm buchichin, binwatə bi nkyanam katsa. Nkakətə weh binwatə bi amutu katsa. yira esəma yi ewuratə yi ntə wu be wu obamkəm. ²²Oba wu anakotanə batalenti baharə, am ba am ejwande, "ntəwu obam, anahame batalentə baharə le mfayatarəka batalenti baharə. ²³Ntəwuna wuobam am ejwankamwunde, ntakotuka osoko obawu chin babuchichin, weh nanəm buchichin binwatə binkyanam katsa. Nkakətə weh binwatə biamutukatsa, yira esəmayi ewuratə yi ntəwu be wu obamkəm. ²⁴Ndəka obawu akotanə talenti fumoha amba ejwande, "Ntəwu obam, mehnletaka ndə aweh ntəwu etakandə obo ozənzanam ejayi odədosu, okwabokunəm ejayi odəsəsakəsə. ²⁵Nllo-buchatə nki miyin ha ntanə talenti wube ndənə mfumbusunəwu ofushunkəm, le-kin-watəskibe kirəha. ²⁶Ntəndu obam am-ejwankamwu ndə, weh oba wu bəəba enyarə, oletakande mehnzənzənəm ejayi ndə dosu, meh nkwatanəm ejayi ndə səsakəsə. ²⁷Miyin ha osatahandəma bilengəbim ba bonto baekətə bilengə bəsə nkyasəbanəha, nsa fayatarə ka bim kasa. ²⁸Miyin ha kotashi talentindu kanako bihanə oba wu anəba, ba talenti oyouwatəha. ²⁹Nki wu annə biki baka hatarəwu, aka faya amutu, Ndəkeh bərə wu ada bakinwatəsə, nki annə biki baka kotaki. ³⁰Lofanə oba wu bəə wu egyunkyum efu yi ezombukunko ejya yi egya bokushi ba enəfa angi. ³¹Mbweh wu nwanə wu ntə anaka banə kifanzə kina ko bokushi ba ba kəsə bana basəsə, anaka dunshi eta yi engum yina katsa. ³²Bonto basəsə barəkunkobaka tabawurabo ekundu yi na, aka go bo fumo-fumo bəsə ntəwu echuku bichukutu anə ganəm ba minge ba ebii. ³³Aka katə ba minge obo wu kayana, ndəkə ebii ha kambese wuna. ³⁴Mbwehndukatsa ngum anaka jwanka ba obowu kayana wuna, banə, bən ba bi fayaanə echin yi tem, ba, yi ranə fərə wu obam wu engum wu bana nayansəhanəbən eyerə yi bərə. ³⁵Inki nnangwanəm ezo bim hame bieya, nnangwanəm onta binahameh ənwa, anarəməh eyuku binhameh ejayi etsa. ³⁶Nnarə kiboru binsorusumeh, Nna bən binlechumeh, Nnarə efinkenko binbaleme. ³⁷Miyindu mba buchichin banaka kotu ha wu nde, "Toyo a eboyi aha, kinalenəweh ba ezo kina hanəweh bieya, bere onta kinhaweh onwa. ³⁸A eboyi aha kinalenəweh eyuku kina haməweh eia yi etsa, bere kiboru kinsorusuweh. ³⁹A mbweh wu aha kinalenəweh eban, ba efinkekum kinabalenəweh. ⁴⁰Miyin ha ngumdu anaka kotuhabonde, buchichin ənjwankanbən, ki binaha zəkənə wute bondobam bangwakunko binahammeh. ⁴¹Amka jwanka ba obowu kambese wuna nde, chunwanə mah hanyin bən bonto ba eja, ngutumə oguchu wa bakə-bakə wu bana na nyansənə nki otətə wu asugu bokushi ba bakesə bana. ⁴²Inkii Nnangwanəm ezo, bineh hameh bieya su, Nnangwanəm onta, bineh ha meh ənwa su. ⁴³Nnaba eyuku, bineh hameh ejayi etsa su, kiboru, bineh sorusumeh su; eban ba efinkenko bineh nwankəchumeh su. ⁴⁴Banaka kotuhawunde, Tə'o, a eboyi aha kinalenə weh be ezo mam, ba onta, eyuku mam, kiboru, ebanko mam, efinkenko, ndəke kineh tanshi weh su. ⁴⁵Anaka kotu ejwanka bo nde, "Buchichin meh jwankan bən, kinwatə ki bidə nahatami wute wu bangwa kunko sunya bidə nahameh su. ⁴⁶Bangwa banaka ngutu eyakə yi bakə-bakəkunko, ba bahanə buchichin ha banaka yira edumyangə yi bakə-bakə.

Chapter 26

¹Abəsə yeso a mansə nē ejua engya ha, am juankam bakəsə banabo nde, ²"Biletaka nde ashikə esə ehiaərə ndəke eda yi ekyakəsə eka ba, aminyindu baka ha nwan wu ntə ndəke baka bandə wu.³Nki minyindu ha ba pasto bokushi ba bonto ba banzə ba səsə bam bokuna bərə pasto wu kuta banə tongu nəmkaɣafa. ⁴Bam agwana bəsə baka ko fumbusu ta nē yeso ndəke biaka wura wu. ⁵Bam juana nde, "Ada mbwe wu eda yingy hasu nki bonto baka nəngataba enyuna.⁶Mbwe wu yeso ana nē betanya obam wu saminu wu eban yi hyang, ⁷Embajeba yerə ba mbwe wu adum nē kilatə ki eya katsa, okasə omodu am yira ba, ba nkakə wu eta ogutsa am chimbi sha ofu wu Yeso katsa. ⁸Abəsə bakəsə bana ba lenə minyi ha, bam juande, "ofu ndu ebyasə engya ha ama nki enye? ⁹Ema nyanzə cika nde basa gutsaya nkakə ongwa ha ba bilengə bi amutum ndəke baka gaha bonto ba banə ba eshi."¹⁰¹¹Abəsə Yeso aletanə enəmana yiba am juankam bo nde "akana enyi binə tonsunəm okasə wungwaha? A naka kinwatə ki cin nki meh. Birə ba bonto ba eshi bangwa mbwe wu səsə, meh nkə dum ba bən mbwe wu səsə su.¹²Nki mbwe wu a chimbi sha nē nkakə wungwa mbingi wum katsa ha, ana minyindu nki abəsə basaka yii nē me. ¹³Bucicin me juankan bən, eja yi basaka tandə nē enka yi etarə yingya berə wungwa wusəsə, kiwatə ki okasə wungwa ananə baka yuton yi nki engakon bu."¹⁴Fumo oyuatə mbe baharə kunko, eedəkə yina a Yauda Iskariyoti, am ndə bərə ba pasto ba anka ¹⁵am juande, "A enyi binə biki bika hanə meh adum nde nha bə wu nya?" Bam makə hawu bilengə bi kuta okuməntə mbe oyuatə. ¹⁶Mbwe wungwa katsa ha am yarəshi enənga eefyarə yi aka hanə wu bobo. ¹⁷Gwa kigutsa ki eyarə eda yi egakə bakəsə bana bam ba bərə Yeso bo yende, "A omuwu aha onə kotun nde ki katə nyansə weh eja yi oka yanə bi eya bi eda yi egakə?" ¹⁸Yende, "yirandə nē ngungyu wungwa kəm bika fa ntə omodu bika juabu nde, 'Ntə wu eshangkya ajuande, 'mbwe wu a naka anshushua. Nka ya eda yinekyakəsə kabe ba bakəsə bam."¹⁹Bakəsə bangwa bam nnajeba bəsə Yeso a juankan nē bo, bam katə nyansə binwatə bi eya mbi eda yi ekyakəsə.²⁰Bəsə meleme ananə, am dum nki eya boku ba bakəsə bana oyuatə mbe baharə. ²¹Mbwe wu bana yanə ha am juande " bucicin nnə juankan bən, fumo ante oban aka ha chimbinde me. ²²Bam na esəma erəkə, wahama am bihingwa wu nde "nletaka ada me su, bərə too"²³Am kotu yende "wu anəfashinəm obo ntuka fumo bameh a wundu aka ko ha nē meh ba bonto. ²⁴Nwan wu ntə aka ngutu bəsə nyakə katə nē ofu wuna wu katsa zəkə minyindu ha, eka bihiyafa ntə ndu baka fuayata nəməh ebandə nginakəmha! Ema nyanzə chika nde basa də bwa ntə ndungwa su."²⁵Yauda ndu aka ha cinbind n wu ha am juanden wunnde " we ntə 'wu eshankya, bere amende?" am juankan wu nde "ojuana ka ba ofu wube"²⁶Abəsə banə yan ha, Yeso am tachunwa bi eya, am fa sha alam wu echin, am ketə gashi. Am ha bakəsə bana, am juande "kota ne, ya ne kingya ha, a egungyu yim."²⁷am tachunwa ntukandu, am takotu, am ha bo, am juande, "nwanə bən ba səsə. ²⁸Nki kingya ha a kinemkim nua juana katə, ki bana chimbishi nē nki esəzəkə ebəə yi bonto amutu. ²⁹Aminyindu ha, me njuankan bən, nkə nwa tarə bun mongoomo mu essangə yi bitə yingya ha su, tusande kigusa ki kisaka nwanə mu faa baku ba bən enggun yi Too wum kunko."³⁰Abəsə ba fanə adəkə, bam ngutu ndutu wu zeitun katsa. ³¹Yeso am juankan bo nde "Bən basəsə bika ndukun nki me, buchu wu nna ha nki meh, nki erə enyakə, "Nka musaloka ntəndu eleecu bi, bicukutunbi bika satəkə". ³²Zəkə minyindu kakata wu nbinkeka nya, nka yaci ekondu ba bən endə galiili³³Bituru am juande "dumzəkə nde basəsə baka gwa nki wehenya, meh nkə gwa su." ³⁴Yeso am juande "bucicin meh juankan weh buchu wu nna wu ngwaha baka jua zəkə ma nde ezakə ema tongu ha, oka dasə meh oguru kitatə." ³⁵Bituru am juankan wu nde, zəsə nde nka kii bokuchu ba weh nya nkə dasə wehsu . Bakəsə mba ba shikə nē ha bam juana ngwa miyindu nwe.³⁶Yeso am ngutuchu bobo eja yi banə tongunəm Getsamani, am jua ba bakəsə bana yende, dumshinə hanyi, me nka sondu nwandə nkyanam nka nondu Esangə." ³⁷Am tashi Bituru ba bondo baharə ba Zabadi bokushi bu'u, am yarə efaya esəma yi eruhua bokushi ba emotsu. ³⁸Am juankanbo nde, nrə ba efufotu esəma yim kunko bang tusa ekii. Dum nē hanyin ba etashi bokushi ba meh."³⁹Am dantə le nde ekondu nkyanam am gwa shi bushi buna katsa, am nondu Esangə yende, Tem ekanatami nya, halokashi ntuka wungwa ha a kyakəsə meh. Zəkə minyindu ha, a da envmana yim baka batəsə nē su, amadum jeba enəmana yi beh." ⁴⁰Am kyasəndə bərə bakəsə bana am fandə bo ba enumbuəm kuyoto, am juankan Bituru nde "weh, bikenatami ezənza cuba mehsu zəkəmbwe fumosu? ⁴¹Nwankə chunə boku ba enondu ndəke bika pərasə egwa yyira emakə lekunko. Otətə oma kotuka, egunya eda ba ankasu."⁴²Am kyasənde yi kiharə katsa am nondu, yende, "weh Tem wu, adum ndentuka wu ngwa akə chi kyakəsə ndə nka nwajeba wu nya enəmana yibe ema yisheshi ma." ⁴³Am kyasəba, am fakyasəbo kuyoto kəm, nki ashiwaba ama ruhuaka nga. ⁴⁴Am katə loka kyasəbo am ngutu kyasəba yi kitatə katsa enondunəm ejuanan essangə yi ejua fumo.⁴⁵Yeso am kyasən faba bakəsə am juankanbo nde"tusandə mpungwa ha bi numubu shin tan kuyoto ba edum nyangə? Lenə mbwe ama anshushua wu baka ha chimbinə nwan wu ntə abo wa bonto ba ebəə kunko. ⁴⁶Chunwanə nde kingutu. Lenə, ndu aka ha chiminə me ha ama anshushu."⁴⁷Arə ejua kəm Yauda fumo ante ndu oyuatə mbe baharə ha, am ba. Bonton amutu beyi ba boku nē buu bərə ba paasto ba anka boku ba bonto ba banzə ba bonto. Ba koka afaa bokushi ba bitə. ⁴⁸Ntə ndu aka ha

chimi ndənə Yeso ha, a kyaka bo nde "ntə wu nka nkamuna konə . konə wu"⁴⁹Obondu katsa am ba bərə Yeso am juande, "etongbiye-e, Ntə wu eshankya" am sosu ozoku wuna. ⁵⁰Yeso amjua bu-u, "wasəsem, na ki ebanə nde ena ha." miyindu ha bam ba, bam ha abo waba bam hakoshiYeso,⁵¹Obondu katsa, fumo wu ana nə bukushi ba Yeso ha am aka obo wuna, am tachinwa adawuna, am gwatə tachinshiya otu wu oba pasito wu kuta. ⁵²Yeso amjua, bu-u, "Fakashi adawube okwam wuna kunko, nki wahamam wu akonə ada wundu nwe a ba ada aka ki nə. ⁵³Enəmanan nde me kə tongun tami Tem, wundu ha an təmasə sha bakəse ba anka wu abetə ba baka cinə oyuatən mbe baharə? ⁵⁴Dəke omuwaha baka fa yishshi eya ngi, yende ema dum je baka nde engya ha aka gwa.⁵⁵Ambwe ndungwa katsa Yeso am juanka ebukuna ngi, "Bi baka ba ada aba bitə nki eko me bəsə Ntə wu buyii? meh dumnə ba bə eyika yi səsə otuta wu enyade kunko meh shankya nəm, dəke bidə ko meh su. ⁵⁶Dəke yingya egwanəm nki efa yishshi kiwatə nki bonto ba eha enka ba nyakə katə nə." kakata wu engya ha bakəse mbo bana bam katəloka shiwu ban longuntu shi. ⁵⁷Nbo bana konə Yeso ha, bam tandə wu bərə Kayafa pasito wu kuta, ejingi bonto ba enyakə aba bonto ba banzə ba amutu wu bonto ba bokuna nə. ⁵⁸Ndəke Bituru ame batəsə wu ejida, ta tusandə antendu obam wu ngum. An yirandə ante am dum boku ba bonto ba anka nki ele ki kika cimiya nə hanyondū⁵⁹Mbwe ndu wungwa katsa ba pasto ba anka ba bonto mba anka bam yarəshi efiarə yi awura ofu wu Yeso katsa. ⁶⁰Badə fwayata su zəkə fumo ezəkə nde bonto ba eha ekotuna yi awura bana ba mərəsə ka. Kakata bonto bomonbo baharə bam cimbiya ⁶¹Bo yende, "Ntə wungwa oka serəsə otuta wu enyade Esangə, oka lookyasə wu esə etatə kəm. ⁶²Pasito ndu kuta am cunwa ete am jua bu nde, "okə jua kinwatə kimosu? A ekotuna yi ahanyi mam banə nan weh?" ⁶³Yeso adə ka eya su. Pasto wu kuta wungwa yende, "Nkotu haka weh ba edəkə yi esangə yi enyangə, juankan bəsə a weh Almasiwu, nwan wu Esangə." ⁶⁴Yeso am kotu hawu, ojuanaka ba ozoku wube. meh juankan weh, kaka wu mbwe wungwa oka lah nwan wu ntə edumnəm obo wu kayana wu ekya,ebanəm kifuku ki abətə kəm"⁶⁵Pasito ndu kuta am sarəsə ebarə yina yi esoru, yende, "A na date! bi nənga tarənəm enyi yi engwa tarə? Lenə, mpungwa bi ngwaka edate ngi. ⁶⁶A enyi enəmana yiban?" Bam kotu bo yende, "A yesa ka ekii. ⁶⁷Bam yuruko wu ba azongu kubishi, bam bunbu wu, bam mambuku wu ba abandə waba, ⁶⁸Bo yendə, juankan katə ba bəsə, wweh Almasiwu. A anu a musa nə weh. ⁶⁹Bituru edumnəm obam ndu kunko, obbaa nwan wu okasə am ba kanako yende, "weh nwe orə ba Yeso wu galili." ⁷⁰Am ya abə ekondū yiba basəsə, yende ndə leta ngwa kiwatə ki onəjuananəm katsa su."⁷¹Am cunwan ecimi eben katsa, hanyo nwe nwan wu okasə obaa am le wu am jua ba bonto ba banə hanyo "Ntə wungwa ha anarə ba Yeso wu Nazarati." ⁷²Am yabun abə, tusaba ebutsa, yende, "Ndə leta ntə wungwa su."⁷³Kakata wu mbwe nkyanam ba banə temnəm bu bam ba anshushua ba Bituru bam jua bu nde, "ema ko ka bucin a weh fumo wu ba kəm, nki enəm yibe ema puuka we." ⁷⁴Am yarə shi ebutsa yi ozoku wu bəə, aka juananəm nde, ndə leta ntə wungwa ha su," aba ndokatsa ezəkə emtongu shi. ⁷⁵Bituru Am nəmanashi ba etarə yi Yeso ana juankan nə wu, "Ezakə eka tongu zəkə ha oka ya abə wa eleta meh oguru kitatə," Am cimi ndə kubin am gya bang.

Chapter 27

¹Bəsə ki yika nə, ba pato ba amka basəsə babonto ba anka ba obirə kəm bam ngwana bəsə baka katə boku nə azogu nde bama wura wu. ²Bam kandə shi wu, bam handə wu bagomnu Bilatu. ³Mbue wu yauda, wu ana gusayanə wu, a lenə bama mbəka ka ejua nde bama wura yeso, am nənga egwa kyansən nde oma haka kyasə ata wa anwenzerə wabana hanəwu okuməntə mbe oyuatə wa ba pato ba amka bokushi ba bonto ba anka bangwa bana hanə wu ha. ⁴Yende, "Nnaka bing bibəə ba ntə wu adənə ena ebəə su" Bonto mbangwa bam makə wu nde, yibasə kunko enyi, Ngwa shi bi wendu. ⁵A lo katəshi bilengən bi ashindo otuta ndu edekəm am katəlokashi bo, am ndə am rukesəshi ofu wuna. ⁶Ntə wu anka ndu ba pato amtacunwa bilengən bi yende, "Ada yere-yeresu okingə kunko nde ki fa bingyaha edudu kəm, nki a bilengə bi kinəm. ⁷Bam ngwana ba egungyu yiba, bam ta bilengən bi bam gusa tashi eja bərə ntə wu ezonzu asuna nki eyi eyuku. ⁸A nki miyin bam tongushi ejangi eja yi kinəm sətə mpungwaha. ⁹Binwatə bi bana juananə ozoku wu ntə wu eha ekum Irimiya kunko eyishe nə nde, "Bam ta bilengə ata wa nwen-nwen okumənti mbe oyuatə ogutsa wu ba Isərela bana fanə ofu wuna katsa. ¹⁰Bam ha nki eja yi ntə wu ezonzu asuna, bəsə wu eyuanmshi ana hanə me eya. ¹¹Yeso am tanshi ekundu yi gomna, gomna am bihi wu, "A weh ngum wu Bayauda ?" yeso am kotu hawu, "Abəsə ojuananə". ¹²Bəsə ba pato ba anka ba bonto ba anka bana bihinə wu, a nadə kaha bo eyasu. ¹³Bilatu am makə wu, odə ngwa okingə wu banə batəsən weh busu". ¹⁴A də ekahalewu eyasu zəkə nkyanam, gwomna ndu am yira egishu bang. ¹⁵Mbue wu eda yi gomna anə ha cimiyanəm ntə wu ba finkyə nə fumo wu bontonbo ba cia nə. ¹⁶Mbwe wungwa katsa barə ba ntə wu buhi ba letanə anəyanəm efinke, wu banə tongunəm Barabas. ¹⁷Bəsə ba bokunanə, Bilatu am makə bo nde, "a anu binə kotun nde nloka hababə, Barabas, bere yeso wu banə tongunəm Almasiyu". ¹⁸Nki a leta ka ba tabawu nki ba shinəwu nya. ¹⁹Bəsə a dum nə eji edum yi okingə katsa, okana am təmasə fandə wu nde, " cimi bing bi ntə, wu a adnə ebəə wungwa kunko , Nki ngwatsa ka eyakə yi azem ofu wuna katsa." ²⁰Mbue ndungwaha ba pato ba anka ba bonto ba banzə, bama sofa ka bonto nde a lokahababo Barabas, bama wura yesu. ²¹Gomna ndu am bihi ngwa bo, "A anu binə kotunəm nde nloka ha bən" Bo yende, Barabas. ²²Bilatu am jua bobo nde, "A enyi yi nka nanə ba yeso wu banə tongunəm Almasiyu ha, Basəsə bam kotu, "Bandəhə wu. ²³Am jua nde, "Nki enyi, a ebəə yi aha, a nanə" Bam kotu, eyagang, Bandənə wu". ²⁴Bəsə Bilatu alenə aka də natami kinwatəsə nki eda yi enana eka cunwatamishi, am ta mongomo am yuamshi loka shi abandə wana wo ekundu ngi ba, yende, "ndaba ebəə, kinəm ki ntə wu adanə ebəə wungwaha su, Nanə kinwatə ki bi kotunə. ²⁵Bonto basəsə bam jua nde, "kinəm kina kima dum afu wabasə katsa bəsə ba bondo babasə. ²⁶Am loka hababo Barabas am warə shi yeso bisangəna am handə wu bobo ndə ke baka bandə. ²⁷Bonto ba ekangərə bam takoshi yeso bam tandə wu ejingi ba ekangərə banə bokunanəm banə nanəm cue wuba. ²⁸Bam shu loka shi wu, bam farshashi wu ndarə wu huang. ²⁹Bam fasha wu ndarə wu ayakə kafa cində ofu wuna, Bam hawu kitə ki ecu obowuna wu kayana, Bam gwa gunshi ekundu yina baka gen wu, ba ejua nde, "Esə yibe ema daha, ngum wu Bayahuda. ³⁰Bam yuru kowu ba azongu, bam kotanshi kitənki bam musa fasha wu elakatsa. ³¹Kakata wu ba geejanəwu, bam takacunwa ebarə ngi ba locunə wu ha bam sorusu kyasəshi wu ebarə yina, bam ta cində wu eji baka bandə nə wu. ³²Bəsə ba cimiyanə kubin, bam faba ntə mondu wu, Bakurame edəkə yina a Siman, wu bana tako shi nə nde andəcu bobo ndəke aka cuata elendəgi. ³³Bam tusandə ejimongi banə fongunəm Golgota, eja yina ha nde, "eja yi mufifiotu". ³⁴Bam hawu mongomo mu fiyong mu ba bikəsanə ba bi elula, Bəsə a dukusu nwanə am dasəshi enwa. ³⁵Kakata wu ba bandə wranə wu, bam lo edoo nki ebarə yina yi esoru. ³⁶Bam dumshi baka leyan wu. ³⁷Bam nykə katə shi ofu wu na katsa binwatə bi ba konə wu katsa, "Ongwaha a ngum ndu ba Isrela. ³⁸Bana bandə wu ba bonto ba buhi baharə, fumo kayana wuna fumo kambese wuna. ³⁹Bonto ha banə cinəm baka lekəkən wu baka jikerən afu. ⁴⁰Baka juanande, "wendu ojuananə nde okaserəsə otuta wu enyade omlokyasə wu esə etatə, tamshi kwe ofu wube, Adum nde a we nwan wu Esangə nya, cisha elendə yingya katsa. ⁴¹Amiyindu ba pato ba kota bana banja nə wu ansha, ba bonto ba enyakə ba bonto ba banzə, baka juanande. ⁴²A tamshi ka bomonbo adə tamshi tami ofu wuna su, a ngum ndu ba Isərela, a cisha kəma, elendə ngi katsa, kika habucicin bu. ⁴³Bəsə a kotu fananə ba Esangə ngi, ema ta cisha kəma wu, nki a jua nde, "Meh ba Esangə a fumo. ⁴⁴A miyin du bonto ba buhi ba bandə cu nə wu boha banə elekəkənwu. ⁴⁵Gwa a tan Esankatsa effu em facu wurashi, berə ogokufumo tusandə mbwe bi lengə bitatə bi mereme. ⁴⁶Mbwe bilengə bitatə bim nashi ha, yeso am tongunwa eya gang nde, "Eli, Eli lama sabaktani, egah yinayi nde, "Esangə yim, Esangə yim, olelokame ndeyin. ⁴⁷Ba banə temnəm anshu shua bam ngwa miyinha, bo yende, "A tongun Iliya. ⁴⁸Abando katsa omondu am tuwarə ngutu am ta ko shi banfiere ba eyua am dotufashi mongomo mu fiong kunko am katə shi ozoru katsa am hanwandə wu nde a nwa. ⁴⁹Ba bashikenə ha bo yende, "Halokanə wu ki letan səsə Iliya ndu aka shuwa tamshi wu. ⁵⁰Yeso am nharə ba eya yi anka amlokashi otətə wuna. ⁵¹Ebarə yi etacu eben yi otuta wu Enyadeh om sarə ga shi kihyarə yarə abətə cisha ashindo, Ollo am shishekə, ata am tekəkə. ⁵²Ezom em baka, bonto ba bana numbunə kuyoto amutu bam binkyə. ⁵³Bam cimiya ezom kunko kakatawu ecunwaba yina, bam

yira ngungyu wu sheu kunko bam makə kya egungyu yiba ba bonto amutu.⁵⁴ Bəsə ngum wu ba ekangərə ba bonto ba banə leyan yeso ba lenə eshishekə ngi berə ba binwatə bi bina gwanə, bam loucatə bo yendə, "Bucicin ongwa a nwan wu Esangə.⁵⁵ Bikasə amutu ba bana batəsə nə yeso Galili kəm ndəke baka nwankə cu wu bama temka eji da baka leyanəm.⁵⁶ Bonbo kunko Maryamu Magdalin, Maryamu man ndu Yeso ba Yusufu, ba man wu bondo ba Zabadi.⁵⁷ Mereme ntə mondu wu mfa a ntu wu Arimatiya am ba edəkə yina a Yusufu wundu nwe a kese wu Yeso.⁵⁸ Am ndə bərə Bilatu enondu nde a hawu mbingi wu Yeso, Bilatu am ha eya nde bama hawu.⁵⁹ Yeso am tashi mbingi ndu, am locushi wu ba ebarə yi sheu.⁶⁰ Am fa yirandə wu ezom yi a nayansə katənə eta emongi kəm, Am bingərə taba eta yi kuta eben ngi ezom katsa am ngutushi.⁶¹ Maryamu Magadalin ba maryamu wu fumo ha edum nəm ezom ngi gungyu.⁶² Kiyika cunwa ha, kakatawu kigutsa ki enanyasa katə, ba pato ba anka ba Bafarisa bam bokuna ba Bilatu.⁶³ Bam jua nde, "Ntə wu obam, ki ngakoka mbue wu ntə wu eyesə bonto wungwa ananə ha, ana jua nde "kakata wu esə etatə Nka cunwa'.⁶⁴ Nki miyin, ha eya bama nwankəcu ezom yingya esə etatə, miyin sunya ba kese bana baka ba hitashi wu, baka makə bonto nde, A cunwa ka akum kunko, Ndəkə yi eka gwanə egyukushu katsa ha eka bihya ci yi ena gwanə ha.⁶⁵ Bilatu am makə bo nde, "Tanə bonto ba elecu eja, lecuənə bəsə bi ka nataminə".⁶⁶ Bam ngut bam lecu ezom ngi, bam musa katə etam yiba ezom ngi katsa bam nwankə cu yi.

Chapter 28

¹Npungwaha kakatawu Asabat, Kibanma eyika yi kigutsa ki fumo esə yi echon mbe ehiare kəm, Maryamu Magadaliya ba Maryamu wu fumo ba ban nde ba ley ezom ngi, ²Olo am eshisheke ba anka nki kese wu Essagə a shuwa ka, a bingərə loka ka eta ngi ezom am dumshi katsa, ³Kifanə (Onwomuno) wuna wende a ehare yi ogwa ebarə yina wende wende a wuratə yi mongomo mu abumbu, ⁴Bonto ba enwankə cu ejangi bam tayingə nki buchatə bam dum shi wende akum ⁵Kəse wu Essangə am make bikase bagwa nde, kadə lone buchatə su nleta nde binəga ban Yeso wu bana bande katə nə elengə katsa ha, ⁶Ada hanyi su, a cunwa ka bəsə kəse ona a juana nə, ba nde bi ley eji bana numbusu nə wu, ⁷Nde nə Pyapya bi makə ba kese bana nde a cunwa ka akum kunko lenə andə ka Galili Hanyo bika lenə wu ley nə makə ka bən. ⁸Bikasə bangwa bam na pyapya bam katə loka shi ezom gi ba buchatə ba anworu bam tuware make ba kese nbo, ⁹Yeso am kacuba bo yende me tan bən bikasə bam ko shi aguru wana bam nyade wu, ¹⁰Yeso am juanka bo nde "kate lonə bucatə su, nde bi make bondo ba mom bama nde Galili, hanyo eji baka ley nə meh" ¹¹Nbwe wu bikase bagwa bangutu ne, bonto mbo, mba elecu eja bam yirande bam yirande bam yiraned ngugyu ndu kunko bam make bonto ba anka ba ba Pato bi nwate bi ba gwane, ¹²Ba pasto bam bokunashi ba bonto ba banze bam makəkana nsere binwate nbingyaha katsa bam ha bonto ba ezənza bilengə bi amutu. ¹³Ba makə bo makə nə bashikə ne ha nde ba kese ba Yeso bama batsa ka bucu ba yita shi ekum ngi nbwe wu kina nbwe wu kina numbu nə kuyoto ha ¹⁴Ekum yigyaha emtusafa gomna nya, kika yekə wu kin mu tashi enemana yina kin gashi bən ba ehishu. ¹⁵Bonto ba elecu bagwa bam kota bilege bihyaha kinwatə ki ba makə nə bo, Ekum yigyaha emacikəna ka Bayauda kem rusa ba nna. ¹⁶Ba Kəse bana oyuatə nbe fumo bam ngutu shi galili ndutu wu Yeso ana makə nə bo. ¹⁷Bəsə ba lene wu bamfen (gun) ha wu bomombo ha bam eyanəm abə ¹⁸Yesu am ba fa bo yende " Ekya yi enə abətə enə abətə ba ashindo yi səsə bama ha ka me, ¹⁹Nde nə bi nka kya bonto ba səsə bika cimbin nbo mogomo mu shew, ba edekə yi tətən ba yi nwan bayi otətə wu shew, ²⁰Shankya nə ba bama batəsə binwate bi makə kya nə bən bi səsə ley ne nre bə etusa egyukushu yi berə